Právnická fakulta Masarykovy univerzity
obor Právo
Katedra obchodního práva

Vybrané otázky porušení obchodního tajemství

Diplomová práce

Dagmar Kořínková

Brno 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma **Vybrané otázky porušení obchodního tajemství** zpracovala sama. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použila k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.

V Brně 3. dubna 2018

.....

Dagmar Kořínková

Poděkování

Za odborné vedení bych chtěla poděkovat JUDr. Evě Večerkové, Ph.D., která mi při psaní práce poskytla inspirativní rady a pomohla mi formovat její podobu. Poděkování patří také mým rodičům, kteří mě po celou dobu studia podporovali a věřili ve mě, stejně jako si je zaslouží mé sestry.

Abstrakt

Ve své práci se věnuji nekalosoutěžnímu porušení obchodního tajemství v České republice a v Německu. Obsahem práce je rozbor pojmu obchodního tajemství a skutkové podstaty porušení obchodního tajemství v obou zemích. Následně jsou úpravy srovnány. V práci je rozebrána také směrnice Evropské unie o ochraně obchodního tajemství a jsou vylíčeny změny, které její implementace přinese. Výsledkem práce je poznání, že česká úprava poskytuje vysokou úroveň ochrany obchodnímu tajemství, i když by se v německé úpravě mohla inspirovat a do skutkové podstaty porušení obchodního tajemství zakotvit průmyslovou špionáž.

Klíčová slova

obchodní tajemství, nekalá soutěž, porušení obchodního tajemství, občanský zákoník, německý zákon proti nekalé soutěži, podnikatel, srovnání české a německé úpravy, směrnice EU, právní prostředky ochrany proti porušení obchodního tajemství.

Abstract

My thesis addresses trade secret violation under unfair competition laws both in the Czech republic and Germany. The content of the thesis is an analysis of the trade secret concept and the factual basis of trade secret violation in both countries. Subsequently, the adaptations are compared. The thesis also discusses the European Union directive on the protection of trade secrets and outlines the expected changes of law that its implementation will bring. The output of the thesis is the knowledge that the Czech competition law provides a high level of trade secret protection, although it could find inspiration in the German law and anchor economic espionage as a type of trade secret violation in the Czech competition law.

Key words

trade secret, unfair competition, trade secret violation, civil code, german unfair competition law, comparison of czech and german law, EU directive, instruments of legal protection against trade secret violation.

Šablona DP 2.0.1 (9. ledna 2018) © 2014, 2016, 2018 Právnická fakulta Masarykovy univerzity

Obsah

1 Úvod 7

2 Porušení obchodního tajemství v ČR 10

2.1 Pojem obchodní tajemství ... 10

2.1.1 Vztah obchodního tajemství ke know-how a důvěrným informacím 10

2.2 Obchodní tajemství jako průmyslové právo ... 12

2.3 Jednotlivé znaky obchodního tajemství v teorii a judikatuře ... 14

2.3.1 Konkurenční významnost ... 14

2.3.2 Určitelnost ... 15

2.3.3 Ocenitelnost ... 15

2.3.4 Běžná nedostupnost v příslušných obchodních kruzích ... 16

2.3.5 Souvislost se závodem ... 17

2.3.6 Zajišťování utajení skutečností vlastníkem ... 17

2.3.7 Dílčí shrnutí ... 18

2.4 Nekalosoutěžní porušení obchodního tajemství v ČR ... 19

2.4.1 Naplnění generální klauzule ... 19

2.4.2 Skutková podstata porušení obchodního tajemství ... 22

2.4.3 Právní prostředky ochrany proti porušení obchodního tajemství ... 25

3 Porušení obchodního tajemství v Německu 28

3.1 Pojem obchodní tajemství ... 28

3.1.1 Souvislost se závodem ... 29

3.1.2 Chybějící všeobecná známost skutečností ... 29

3.1.3 Ekonomický zájem vlastníka na utajení obchodního tajemství ... 30

3.1.4 Vůle vlastníka utajovat skutečnosti tvořící obchodní tajemství ... 31

3.1.5 Srovnání s českou definicí obchodního tajemství ... 31

3.2 Skutková podstata porušení obchodního tajemství ... 33

3.2.1 Prozrazení obchodního tajemství zaměstnancem ... 34

3.2.2 Průmyslová špionáž ... 37

3.2.3 Využití obchodního tajemství ... 39
3.2.4 Právní prostředky ochrany proti porušení obchodního tajemství ... 40
3.2.5 Srovnání se skutkovou podstatou podle české úpravy ... 42

4 Ochrana obchodního tajemství v Evropské unii 47

4.1 Vymezení pojmu obchodního tajemství ... 48
4.2 Neoprávněné získání, využití a zpřístupnění obchodního tajemství ... 50
4.3 Oprávněné získání obchodního tajemství ... 51
4.4 Právní prostředky ochrany proti porušení obchodního tajemství ... 53
4.5 Implementace směrnice na ochranu obchodního tajemství do českého právního řádu ... 56

5 Závěr 58

Použité zdroje 60

1 Úvod

Obchodní tajemství by se dalo označit za věc nejméně hmatatelnou mezi nehmotnými statky[1], jež tvoří součást majetku podnikatele. Zatímco předměty jiných práv duševního vlastnictví bývají zachyceny v nejrůznější podobě a zveřejněny, podmínkou existence tajemství je právě jeho utajenost před laickou i odbornou veřejností. Co vše je utajováno prostřednictvím tohoto institutu, není tedy možno zjistit. O jeho existenci se nezasvěcené osoby dozvídají mnohdy až v okamžiku, kdy se o porušení obchodního tajemství vede soudní spor, je-li následně rozhodnutí zveřejněno. S velikou šíří skutečností, jež mohou být předmětem ochrany obchodního tajemství, může souviset i nemožnost tento institut jednoznačně zařadit mezi tradiční práva duševního vlastnictví. V právních řádech mnohdy neexistuje zákonná definice obchodního tajemství a jen zřídka je obchodnímu tajemství a ochraně proti jeho porušení věnován zvláštní zákon jako ostatním právům duševního vlastnictví.

Obchodní tajemství se tak může zdát opomíjeným předmětem ochrany výsledků výzkumu a vývoje, opak je však pravdou – minimálně co se týče četnosti využívání tohoto institutu v praxi.[2] Informační pokrok si totiž hájí subjekty snad ve všech odvětvích ekonomiky a obchodním tajemstvím často doplňují ochranu tradičními průmyslovými právy. Význam ochrany obchodního tajemství jako prostředku zajištění ochrany investic vložených do výzkumu a vývoje před jejich zneužitím konkurencí stoupl s rozvojem informačních technologií a stále častějším outsorcováním činností na jiné subjekty, čímž se nápadně zvýšilo riziko, že se k přísně utajovaným informacím může dostat nepovolaná osoba. Následky porušení obchodního tajemství jsou přitom pro vlastníky velmi závažné.

---

[1] Baker & McKenzie. *Study on Trade Secrets and Confidential Business Information in the Internal Market* [online]. MARKT/2011/128/D. 2013. s. 1. [cit. 25. 2. 2018].

[2] Hogan Lovells International LLP. *Study on Trade Secrets and Parasitic Copying (Look-alikes)*. Report on Trade Secrets for the European Commission[online]. MARKT/2010/20/D. 2011. s. 5. [cit. 25. 2. 2018].

V Německu se kupříkladu škody způsobené průmyslovou špionáží odhadují ročně ve výši miliard eur.[3]

Množící se případy porušení obchodního tajemství (často i s mezinárodním prvkem) podnítily harmonizační úsilí nejen v rámci Evropské unie, ale i ve Spojených státech, kde byl v roce 2016 přijat Defend Trade Secrets Act[4], jenž přináší v mnoha ohledech srovnatelnou ochranu proti porušení obchodního tajemství, jako požaduje nová směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/943 o ochraně obchodního tajemství (dále také „směrnice")[5].

Zdá se, že obchodní tajemství se v poslední době dostává do středu zájmu a roste tak povědomí o jeho důležitosti. Implementace evropské směrnice do právních řádů členských států může být dobrou příležitostí k zhodnocení dosavadní úpravy obchodního tajemství a jeho ochrany. V českém právu představuje porušení obchodního tajemství zpravidla nekalosoutěžní jednání a již tradičně[6] je tak porušení obchodního tajemství věnována speciální skutková podstata nekalé soutěže.

Právě rozbor nekalosoutěžní skutkové podstaty porušení obchodního tajemství bude hlavní náplní mé práce. V následujícím textu pojednám o pojmu obchodního tajemství a důležitosti jeho správného pochopení pro domáhání se ochrany tajemství proti jeho porušení nekalosoutěžní žalobou. Posléze se budu zabývat základními podmínkami generální klauzule a zvláštní skutkové podstaty, jež musí být splněny pro úspěšné uplatnění nároku vůči rušiteli obchodního tajemství, a rozeberu i právní prostředky ochrany proti porušení obchodního tajemství. Výklad o české úpravě porušení obchodního tajemství bude doplněn

---

[3] KÖHLER, H. In: KÖHLER, H., BORNKAMM, J. *Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb*. 31. Aufl. München: C. H. Beck, 2013. s. 1498.

[4] Defend Trade Secrets Act, No. 114-153/2016, codified, as amended, 18 U.S.C. §§ 1831-1836 and 1838-1839.

[5] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/943 ze dne 8. června 2016 o ochraně nezveřejněného know-how a obchodních informací (obchodního tajemství) před jejich neoprávněným získáním, využitím a zpřístupněním.

[6] Porušení obchodního tajemství upravoval již zákon č. 111/1927 Sb. z. a n., proti nekalé soutěži.

o rozbor nekalosoutěžního porušení tajemství v Německu, což umožní pohled na naši úpravu z širší perspektivy. V závěrečné části práce rozeberu harmonizační iniciativu Evropské unie a nastíním možné dopady pro českou i německou úpravu nekalosoutěžního porušení obchodního tajemství. Při zpracování textu budou využity metody analytická a komparativní.

Za cíl práce si kladu provést analýzu současného pojetí nekalosoutěžního porušení obchodního tajemství v české a německé jurisdikci, vytyčit některé shodné a rozdílné prvky v obou úpravách a ve světle takto získaných poznatků zhodnotit význam unijní[7] regulace pro současnou právní reglementaci obchodního tajemství ve zkoumaných zemích. Pozornost by si jistě zasloužily i instituty jiných právních odvětví (např. práva pracovního a trestního), které při ochraně obchodního tajemství spolupůsobí a společně s právem soutěžním vytvářejí propracovaný systém, leč jejich zahrnutí do mé práce by překračovalo její rozsah, pročež tyto souvislosti prozatím zůstávají budoucím námětem.

[7] Pokud je v práci používáno pojmu „unijní“, je jím myšlena Evropská unie.

2 Porušení obchodního tajemství v ČR

2.1 Pojem obchodní tajemství

Pojem obchodního tajemství nalezneme definován v § 504 občanského zákoníku (dále jen „ObčZ“). Systematicky je v ObčZ toto ustanovení zařazeno do dílu vymezujícího rozdělení věcí, s čímž souvisí i jeden ze způsobů, jak se proti porušení obchodního tajemství bránit, totiž za využití ustanovení na ochranu vlastnictví. Obchodním tajemstvím jsou v českém právním řádu skutečnosti „*konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení*“[8]. Z povahy věci tedy půjde o věci movité, nehmotné. Za předměty splňující definici jsou považovány např. technická zlepšení či nové technické poznatky dosud nechráněné jako předmět průmyslověprávní ochrany (skutečnosti technické povahy); receptury, modely, výsledky pokusů či výrobní postupy, které nejsou chráněny patentem (skutečnosti výrobní povahy) a adresáře zákazníků, cenové kalkulace, obchodní plány, vzorky, údaje o uzavíraných smlouvách či marketingové záměry (skutečnosti obchodní povahy)[9] a další předměty do vyjmenovaných kategorií nespadající.

2.1.1 Vztah obchodního tajemství ke know-how a důvěrným informacím

Od obchodního tajemství bývá jako další způsob ochrany poznatků odlišováno know-how, které však na rozdíl od obchodního tajemství není v českém právním řádu definováno. Obvykle pojem know-how představuje soubor „*výrobních, technických, technologických a jiných poznatků a dovedností, které vedou k racionálnějšímu nebo efektivnějšímu vyřešení určitého problému a jsou*

---

[8] § 504 ObčZ.

[9] VEČERKOVÁ, E. In: POKORNÁ, J. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář.* I. díl. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009. s. 93.

podnikatelsky využitelné".[10] Vztah mezi know-how a obchodním tajemstvím se dá pojmout jako vztah dvou samostatných množin, které se mohou prolínat (každá z nich však obsahuje prvky do druhé nenáležející)[11], přičemž obchodní tajemství je množinou užší a může zahrnovat i skutečnosti tvořící know-how, pokud je splněna definice obchodního tajemství. Rozlišování mezi know-how a obchodním tajemství však podle K. Čady[12] nemá valného významu, neboť ve většině praktických případů spadá know-how pod pojem obchodního tajemství. Tento výrok by se však dal zpřesnit tak, že know-how by ve většině případů mělo být možno chránit pomocí institutu obchodního tajemství (a také je to doporučováno).[13] I samotná směrnice o ochraně obchodního tajemství zahrnuje pod pojem obchodního tajemství nezveřejněné know-how a obchodní informace, které mají zůstat důvěrné.[14]

Vedle obchodního tajemství a know-how se dále v českém právním řádu setkáváme s důvěrnými informacemi[15], jimiž mohou být prakticky jakékoli informace důvěrného charakteru, které jsou druhé straně poskytnuty při jednání o uzavření smlouvy.[16] Obchodní tajemství a know-how mohou být zároveň důvěrnými informacemi, které představují kategorii nejširší.

---

[10] ŠTENGLOVÁ, I. In: ŠTENGLOVÁ, I. a kol. *Obchodní tajemství. Praktická příručka.* 1. vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2005, s. 27, s odvoláním na JEŽEK, J. In: ELIÁŠ, K. a kol. *Kurs obchodního práva. Úvodní a obecná část. Soutěžní právo*. 4. vyd. Praha : C. H. Beck, 2004. s. 590.

[11] ČADA, K. In: HORÁČEK, R., ČADA, K., HAJN, P. *Práva k průmyslovému vlastnictví.* 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 299, s odvoláním na: ELIÁŠ, K. *Kurs obchodního práva. Úvodní a obecná část. Soutěžní právo.* 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1995, s. 134.

[12] ČADA. In: HORÁČEK, R., ČADA, K., HAJN, P., 2017, op. cit., s. 306.

[13] HAJN, P. Když nevíme, jak správně vymezit „know-how". *Obchodněprávní revue*. 2010, č. 11. s. 313-316.

[14] Srov. odst. 1 in fine preambule směrnice.

[15] § 1730 odst. 2 ObčZ.

[16] ONDREJOVÁ, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku*. Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. s. 215.

2.2 Obchodní tajemství jako průmyslové právo

Obchodní tajemství jako nehmotná věc movitá, která spočívá ve zvláštních výrobních nebo obchodních metodách, jež jsou výsledkem dlouhodobé práce či výzkumu a jimiž se určitý podnikatel odlišuje od svých konkurentů, se svým charakterem může podobat jiným právům k průmyslovému vlastnictví. Stejně jako jiná průmyslová práva je obchodní tajemství důležitou součástí majetku podnikatele a tvoří jednu z konkurenčních výhod na trhu. Tradičně obchodní tajemství k průmyslovým právům řazeno nebylo.[17] Později byla jako součást ochrany proti nekalé soutěži do Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (dále jen „TRIPS“)[18] výslovně zařazena ochrana nezveřejněných informací, jež svou definicí splňují české pojetí obchodního tajemství.[19] Totožnou definici obchodního tajemství převzala nová směrnice o ochraně obchodního tajemství, která zavádí prostředky ochrany proti porušení obchodního tajemství, jež se nápadně podobají prostředkům vymáhání průmyslových práv. Rovněž podle některých autorů lze obchodní tajemství mezi průmyslová práva řadit.[20] Taková tendence je častá zejména v novějších publikacích.[21] Podle studie zkoumající ochranu obchodního tajemství na vnitřním trhu[22] však většina členských států s obchodním tajemstvím

---

[17] Obchodní tajemství není zahrnuto do výčtu předmětů ochrany průmyslového vlastnictví v Pařížské úmluvě na ochranu průmyslového vlastnictví z roku 1883. Zároveň je v ní však uvedeno, že dalším úkolem ochrany průmyslového vlastnictví je potlačování nekalé soutěže, kam je zpravidla řazeno porušení obchodního tajemství (srov. její čl. 1 odst. 2).

[18] Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb., o sjednání Dohody o zřízení světové obchodní organizace.

[19] Dle čl. 39 odst. 2 TRIPS se ochrana vztahuje na informace, které: *„a) jsou tajné v tom smyslu, že nejsou jako celek nebo jako přesná sestava a souhrn jejich částí obecně známy nebo běžně přístupné osobám v kruzích, které se běžně dotyčným druhem informací zabývají; b) mají komerční hodnotu proto, že jsou tajné; a c) osoby, které je mají právoplatně ve své moci, podnikly za daných okolností přiměřené kroky, aby je udržely v tajnosti.“*

[20] Srov. např. ONDREJOVÁ, op. cit., 2014. s. 213; nebo VEČERKOVÁ. In: POKORNÁ, J. a kol., op. cit., s. 92.

[21] ŠTENGLOVÁ. In: ŠTENGLOVÁ, I. a kol., op. cit., s. 27.

[22] Hogan Lovells International LLP, op. cit., s. 38.

jako s právem duševního vlastnictví nezachází, i když existují výjimky jako např. Itálie.

Obchodní tajemství se mezi ostatními průmyslovými právy vyjímá svou neformálností, neboť obchodnímu tajemství ke vzniku stačí splnění zákonných definičních znaků (tzn. nevyžaduje se registrace). Dalšími výhodami ochrany poznatků pomocí obchodního tajemství mohou být nižší finanční nákladnost (odpadá placení správních a udržovacích poplatků souvisejících s registrací) a také jistota, že ze zveřejnění přihlášky obsahující určité řešení či postup nebudou profitovat ostatní podnikatelé. Formální ochrana některých průmyslových práv je navíc dočasná. Naproti tomu může jít neformálnost ochrany obchodního tajemství k tíži podnikatele, pokud nebude schopen prokázat existenci obchodního tajemství či bude jeho obchodní tajemství snadným cílem reverzního inženýrství[23]. Dále i samotné udržování obchodního tajemství v tajnosti vyžaduje od podnikatele vynaložení určitých nákladů.

Některé důležité informace nejsou svými vlastníky záměrně chráněny formálně, přestože by podmínkám registrace určitě vyhovavaly.[24] Jiné skutečnosti naopak vymezení formální průmyslověprávní ochrany neodpovídají a jejich vlastníci se tak spoléhají na ochranu prostřednictvím obchodního tajemství (např. obchodní strategie).

---

[23] Reverzní inženýrství (z angl. reverse engineering), neboli zpětná analýza je *„postup, kterým se rozborem či rozkladem určitého výrobku (počítačového programu, technologie aj.) zjišťuje myšlenkový princip, podle kterého byl sestaven a který není znám z veřejně dostupných zdrojů."* In: HENDRYCH, D. a kol. *Právnický slovník*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 1418.

[24] Zřejmě nejznámějším takovým případem je receptura nápoje Coca-cola chráněná jako obchodní tajemství. Srov. MÜLLER, S. Protection of Trade Secrets in Germany. *Twobirds.com* [online]. Publikováno 21. 9. 2004 [cit. 12. 3. 2018].

2.3 Jednotlivé znaky obchodního tajemství v teorii a judikatuře

I když jádrem práce je nekalosoutěžní porušení obchodního tajemství[25], rozborem dostupné judikatury jsem dospěla k závěru, že právě neprokázání naplnění definičních znaků obchodního tajemství bývá jedním z nejčastějších důvodů, proč žalobci nejsou se svou žalobou proti nekalosoutěžnímu porušení obchodního tajemství úspěšní. V této podkapitole proto jednotlivé znaky obchodního tajemství stručně charakterizuji, uvádím příklady z judikatury a doporučení, jak by se podnikatelé zamítavému rozhodnutí mohli vyhnout.[26]

Úvodem považuji za vhodné uvést, že současné pojetí obchodního tajemství v ObčZ vychází z úpravy § 17 obchodního zákoníku (dále jen „ObchZ“)[27]. Oproti předchozí úpravě došlo v § 504 ObčZ spíše k formulačním změnám, které nemají významný vliv na obsah pojmu obchodní tajemství. Ten tak zůstává zachován a s ním také závěry z odborné literatury a judikatury vztahující se k pojmu obchodního tajemství.

2.3.1 Konkurenční významnost

Konkurenčně významná je taková informace, díky níž má její majitel oprávněnou soutěžní výhodu oproti konkurentům.[28] Jako příklad lze uvést ucelený soubor informací o zákaznících, které podnikatel nashromáždil za dobu svého podnikání, a který pro něj představuje soutěžní výhodu v porovnání se začínajícími

---

[25] Dále také jen „tajemství“.

[26] Rozebrání znaků obchodního tajemství je navíc vhodné i se zřetelem na následné srovnání s německou a unijní úpravou tohoto pojmu.

[27] Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Srov. znění § 17 ObchZ: *„Předmětem práv náležejících k podniku je i obchodní tajemství. Obchodní tajemství tvoří veškeré skutečnosti obchodní, výrobní či technické povahy související s podnikem, které mají skutečnou nebo alespoň potenciální materiální či nemateriální hodnotu, nejsou v příslušných obchodních kruzích běžně dostupné, mají být podle vůle podnikatele utajeny a podnikatel odpovídajícím způsobem jejich utajení zajišťuje.“*

[28] LASÁK, J., KOUKAL, P. In: LAVICKÝ, P. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654).* 1. vyd., Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1784.

subjekty v oboru. Získal-li by začínající podnikatel informace o zákaznících konkurenta, dozajista by to pro něj znamenalo nezanedbatelnou soutěžní výhodu, neboť by přímo mohl oslovit subjekty, kteří dané zboží odbírají, učinit jim nabídku na míru a za lepší cenu než konkurent, a to bez jakékoli počáteční investice (např. do průzkumu trhu).

2.3.2 Určitelnost

Určitelnost v případě obchodního tajemství znamená, že daná skutečnost tvořící obchodní tajemství podnikatele musí být identifikovatelná. Nelze za obchodní tajemství uznat skutečnost, kterou se majiteli nepodaří dostatečně konkrétně popsat. Pokud podnikatel tvrdí, že určitá osoba sdělila třetí osobě skutečnosti tvořící obchodní tajemství, na jejichž základě byli osloveni zákazníci podnikatele, musí příslušné skutečnosti popsat natolik určitě, aby soud mohl učinit závěr, zda ke sdělení konkrétních skutečností danou osobou skutečně došlo, případně zda skutečnosti splňovaly definiční znaky obchodního tajemství. Vymezení skutečností jako „poznatky o okruhu odběratelů, obchodní a cenové politice“ bez další specifikace je nedostatečné.[29]

2.3.3 Ocenitelnost

Definiční znak ocenitelnosti podnikatelem utajovaných skutečností znamená, že tyto mají pro podnikatele alespoň potenciální materiální či nemateriální hodnotu, což se projevuje tím, že jejich vyzrazením může dojít ke zhoršení jeho hospodářského výsledku. I skutečnosti obecné povahy jako je podnikatelem využívaný provizní systém či systém víceúrovňové spolupráce mohou mít skutečnou či potenciální hodnotu.[30] Stejně jako konkurenční významnost je tento

[29] Usnesení Nejvyššího soudu (dále také „NS“) ČR ze dne 14. 7. 2008, sp. zn. 32 Cdo 2085/2007.
[30] Rozsudek NS ČR ze dne 15. 10. 2001, sp. zn. 21 Cdo 2022/2000.

znak objektivním ukazatelem existence obchodního tajemství, tudíž není důležité, nakolik si podnikatel sám těchto skutečnosti cení.

2.3.4 Běžná nedostupnost v příslušných obchodních kruzích

Ze znaku běžné nedostupnosti obchodního tajemství v příslušných obchodních kruzích lze vyvodit, že skutečnosti, jež jsou předmětem obchodního tajemství určitého podnikatele, mohou být známy současně i jinému okruhu osob, které obdobné skutečnosti využívají při své činnosti, avšak stále musí být utajované před dalším, dostatečně velkým okruhem osob.[31] Tento znak tak zjevně nemohou splňovat informace jakýmkoli způsobem zveřejněné (v současné době zejména v prostředí internetu).

To však neplatní absolutně. V případě projednávaném Vrchním soudem v Praze[32] bylo dovozeno, že seznamy odběratelů zdravotnických přístrojů a materiálů spolu s konkrétními údaji o potřebách a možnostech zdravotnických pracovišť jsou způsobilým předmětem ochrany jako obchodní tajemství, přestože většinu uvedených informací lze získat z veřejně dostupných zdrojů. Jedinečnost seznamu totiž v daném případě dle soudu spočívala *„v komplexnosti shromážděných informací z předchozích jednání a uskutečněných obchodů, jež předurčovaly i další možnosti dodávek v budoucnu, informacích o technickém vybavení a záměrech jednotlivých pracovišť“.*

Z toho lze vyvodit závěr, že ačkoli by určitá informace sama o sobě obchodním tajemstvím pro svou běžnou dostupnost být nemohla, lze ji jako obchodní tajemství chránit v souhrnu s ostatními informacemi jako komplexní soubor informací, na jehož vytvoření musí podnikatel vynaložit časové i finanční náklady.

---

[31] ONDREJOVÁ, 2014, op. cit., s. 215.

[32] Rozsudek Vrchního soudu (dále také „VS“) v Praze ze dne 8. 10. 2002, sp. zn. 3 Cmo 38/2001. In: MACEK, J. *Rozhodnutí ve věcech nekalé soutěže a obchodní firmy.* II. díl. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 154-160.

2.3.5 Souvislost se závodem

Znak souvislosti se závodem značí využitelnost určitých skutečností v souvislosti se závodem. Podle P. Hajna[33] však pojem „závod“ vyžaduje výklad rozšiřující, neboť obchodní tajemství mohou mít i subjekty, ohledně jejichž činnosti se ani v běžné mluvě pojem závod nepoužívá (např. svobodná povolání). Právní ochranu si navíc zaslouží i hospodářská tajemství právnických osob nepodnikatelského typu.[34]

2.3.6 Zajišťování utajení skutečností vlastníkem

Pokud se podnikatel domáhá ochrany skutečností, o nichž tvrdí, že jsou jeho obchodním tajemstvím, musí prokázat, že vynaložil právní či faktické prostředky k zajištění jejich utajení. Mezi faktické prostředky lze zařadit veškerá vnitřně-bezpečnostní opatření, jmenovitě omezení přístupu ke skutečnostem tvořícím obchodní tajemství tak, aby nebyly přístupné všem zaměstnancům a obchodním partnerům podnikatele, nýbrž jen co nejužšímu okruhu osob, které obchodní tajemství využívají při práci pro podnikatele. Kromě personálních opatření je zapotřebí provést i technická opatření spočívající v uložení hmotného substrátu, v němž je zachyceno obchodní tajemství, do trezoru, zabezpečení prostor zámky, alarmem či kamerovým systémem. Právní kroky vedoucí k zajištění utajení obchodního tajemství mohou spočívat např. ve školení zaměstnanců, pracovním řádu nebo smluvním závazku zaměstance či obchodního partnera podnikatele k mlčenlivosti.

V případu projednávaném Vrchním soudem v Praze[35] se žalobce domáhal náhrady škody od svých bývalých zaměstnanců, kteří po ukončení pracovního

---

[33] HAJN, P. In: ŠVESTKA, J. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI.* Wolters Kluwer, a. s., 2014. s. 1212.

[34] Ibidem.

[35] Rozsudek VS v Praze ze dne 13. 3. 2001, sp. zn. 3 Cmo 489/99. In: MACEK, 2011., op. cit., s. 101-103.

poměru u žalobce měli k vlastnímu podnikání využít obchodní tajemství žalobce spočívající v seznamu jeho klientů. Z dokazování soudu však vyplynulo, že smlouvy o zprostředkování s klienty a bankami byly v rozhodné době volně přístupné všem zaměstnancům žalobce a tito nebyli žalobcem poučeni, že okruh klientů je obchodním tajemstvím žalobce. Žalobci se v řízení nepodařilo prokázat, že by v praxi zajišťoval utajení seznamu jeho klientů a partnerů, a jeho žaloba byla tedy soudem pro nesplnění předpokladů pro ochranu skutečností jako obchodního tajemství zamítnuta.

K výše uvedenému případu ještě dodávám: Vědomost zaměstnance o tom, že informace, se kterými u zaměstnavatele přichází do styku, tvoří obchodní tajemství zaměstnavatele, je zásadní. Mám však za to, že v mnoha případech bude zaměstnanci zřejmé, že by určité informace měly zůstat utajeny před vně stojícími subjekty, i pokud podnikatel dané informace za obchodní tajemství neoznačí. Tento závěr potvrzuje i jiné rozhodnutí Nejvyššího soudu[36], podle kterého může být tajnost skutečností zřejmá již z okolností.

2.3.7 Dílčí shrnutí

Uplatní-li podnikatel u soudu žalobu proti nekalosoutěžnímu porušení obchodního tajemství, bude muset prokázat, že skutečnost, jejíž ochrany se domáhá, splňuje současně všech šest vyjmenovaných definičních znaků[37]. Každý případ je přitom třeba zkoumat individuálně, neboť určitý druh informací může být v jednom případě obchodním tajemstvím a v případě jiném nikoli. Častým nedostatkem bývá označení informací, jež jsou využívány běžně i ostatními soutěžiteli v příslušném odvětví (typicky právě seznamy zákazníků či zkušenosti získané praxí v oboru), za obchodní tajemství konkrétního podnikatele. Hlavní problém však podle mého názoru spočívá v nedostatečné ochraně obchodních tajemství jejich vlastníky.

---

[36] Rozsudek NS ČR z 25. 6. 2008, sp. zn. 32 Odo 1568/2006.
[37] Srov. § 504 ObčZ.

Doporučuje se[38], aby si podnikatel vytvořil inventář skutečností, které chrání jako obchodní tajemství, ve kterém dané skutečnosti dostatečně určitě vymezí, určí osoby, které k nim mají přístup, a popíše opatření, která k zajištění jejich utajení provádí. Podnikateli také lze doporučit, aby v inventáři uvedl investice vložené do procesu tvorby obchodního tajemství, případně i zachytil růst tržeb či pokles výrobních nákladů po započetí užívání obchodního tajemství v jeho závodu.[39] Průběžné provádění uvedených opatření se sice neobejde bez určitých nákladů, nicméně podnikatel takto může minimalizovat riziko, že k porušení tajemství dojde, a zároveň si tím připraví výhodnou důkazní pozici pro případ soudního sporu. V takovém případě nejenže bude moci prokázat existenci obchodního tajemství, ale navíc bude disponovat podklady pro vyčíslení výše jemu způsobené škody.

2.4 Nekalosoutěžní porušení obchodního tajemství v ČR

2.4.1 Naplnění generální klauzule

Stejně jako v jiných případech nekalé soutěže je pro naplnění skutkové podstaty porušení obchodního tajemství předpokladem předchozí splnění základních podmínek generální klauzule nekalé soutěže[40]. Pokud vlastník obchodního tajemství neprokáže, že rušitel jednal (a) v hospodářském styku, (b) v rozporu s dobrými mravy soutěže a tím (c) byl s to způsobit újmu jiným soutěžitelům[41], nebude se svou žalobou proti nekalosoutěžnímu porušení obchodního tajemství úspěšný (i kdyby prokázal, že se o jeho obchodní tajemství

---

[38] DETERMANN, L., SCHMAUS, L., TAM, J. Trade Secret Protection Measures and New Harmonized Laws. *The Computer & Internet Lawyer*. 2017, vol. 34, no. 1. s. 10.

[39] GALLI, N. D. *Best Practices for Enforceable Trade Secrets.* Woman advocate, Fall 2016, vol. 22, s. 9-13

[40] Srov. § 2976 odst. 1 ObčZ.

[41] Újma může při porušení obchodního tajemství spočívat např. v poškození pověsti soutěžitele jako důvěryhodného partnera, pokud je rušitelovo jednání s to působit na klienty soutěžitele dojmem, že soutěžitel dostatečně nechrání informace o svých klientech. Srov. rozsudek VS v Praze ze dne 11. 9. 2006, sp. zn. 3 Cmo 109/2006.

jednalo a rušitel se dopustil jeho porušení). V praxi však budou v drtivé většině případů při naplnění znaků skutkové podstaty porušení obchodního tajemství splněny i podmínky generální klauzule.

Pokud jde o znak **jednání v hospodářském styku**, může výjimku z pravidla představovat případ[42], kdy by rušitel obchodního tajemství byl současně jednatelem žalované společnosti, pro kterou obchodní tajemství žalobkyně neoprávněně využil, neboť v takovém případě by rušitel vůči žalobkyni nebyl v pozici soutěžitele a veškeré jeho jednání by bylo nutno hodnotit jako jednání žalované společnosti, která se nekalé soutěže dopustila prostřednictvím jednatele.

Podmínka **rozporu s dobrými mravy soutěže** může být předmětem sporu v případech, kdy bývalí zaměstnanci soutěžitele[43] přejdou k jinému soutěžiteli, jenž svým předmětem podnikání konkuruje prvnímu soutěžiteli, a prvý soutěžitel bude tvrdit, že jeho obchodní tajemství u druhého soutěžitele porušují. V takových případech bude nutné posuzovat, zda-li bývalí pracovníci soutěžitele pouze realizují své právo na volbu zaměstnání či svobodu podnikání, nebo neoprávněně využívají výhod, které nabyli při práci pro prvého soutěžitele (např. informace tvořící obchodní tajemství soutěžitele).

Nejvyšší soud[44] rozhodoval o žalobkyní tvrzeném nekalosoutěžním jednání žalovaných (konkurenční společnosti a bývalého člena představenstva žalobkyně) spočívající v přetažení zaměstnanců, obchodních partnerů a porušení obchodního tajemství (které měly tvořit poznatky o okruhu odběratelů žalobkyně a její obchodní a cenové politice). Soud však došel k závěru, že v daném případě žalovaní nenaplnili svým jednáním znaky generální klauzule nekalé soutěže, neboť nebylo prokázáno,

---

[42] Rozsudek VS v Praze, sp. zn. 3 Cmo 38/2001.

[43] V rámci pojednání o nekalosoutěžním porušení obchodního tajemství bude pro označení vlastníka obchodního tajemství používán (také) pojem soutěžitel. Soutěžitelem je fyzická nebo právnická osoba, jež se účastní hospodářské soutěže (srov. § 2972 ObčZ). I když soutěžitelem může být i nepodnikatel, vlastníkem obchodního tajemství může být pouze soutěžitel, který je podnikatelem (dle P. Hajna by však analogicky měla být poskytována ochrana i hospodářským tajemstvím nepodnikajících právnických osob – srov. literaturu pod pozn. č. 32).

[44] Usnesení NS ČR ze dne 14. 7. 2008, sp. zn. 32 Cdo 2085/2007.

že by z informací získaných u žalobkyně jakkoli protiprávně těžili. Žalovaní podle soudu pouze realizovali své právo na podnikání (a nejednali tedy v rozporu s dobrými mravy soutěže), když se podíleli na vzniku nového soutěžitele. Nebylo tudíž třeba zkoumat, zda došlo k naplnění jednotlivých skutkových podstat, které byly vytýkány žalobkyní. Nicméně Nejvyšší soud ve vztahu k porušení obchodního tajemství zvlášť konstatoval, že se žalobkyni nepodařilo prokázat, jaké konkrétní skutečnosti měly být žalovanými neoprávněně využity a jakým způsobem žalobkyně zajišťovala jejich utajení. Vrchní soud[45] v rozhodnutí, se kterým se Nejvyšší soud ztotožnil, přímo k obchodnímu tajemství uvedl, že *„odbornost a specializace pracovníků, daná znalostmi a zkušenostmi a získaná praxí, a s tím související orientace v nabíce a poptávce na daném trhu, vytvořené osobní kontakty s obchodními partnery sice spoluvytváří goodwill žalobce jako podnikatele, nelze je však pro něho či jiného určitého podnikatele chránit jako předmět obchodního tajemství ve vztahu k ostatním soutěžitelům".* V tomto případě tedy nebylo prokázáno porušení generální klauzule žalovanými, ani existence obchodního tajemství žalobkyně.

Jedná se o ukázkový příklad záměny znalostí a dovedností získaných praxí v oboru za obchodní tajemství. Takové znalosti a dovednosti totiž zpravidla charakterizují nikoliv určitý subjekt, ale určitý obor podnikání, takže jsou volně přístupny všem zaměstnancům v daném oboru.[46] Prvorepublikový zákon proti nekalé soutěži výslovně uváděl, že zákonná ochrana obchodního tajemství nedopadá na *„používání znalostí a zručností, kterých zaměstnanec nebo učeň nabyl v pravidelném postupu svých činností s vůlí zaměstnavatele v jeho podniku konaných."*[47]

Z uvedeného vyvozuji závěr, že již samotná podřaditelnost skutečností pod pojem obchodního tajemství v sobě obsahuje jisté vyvažování zájmů v tom

---

[45] Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 11. 2006, sp. zn. 3 Cmo 149/06. In: MACEK, 2011, op. cit., s. 281-289 (rozsudek nižší instance).

[46] ČADA. In: HORÁČEK, R., ČADA, K., HAJN, P., 2017, op. cit., s. 300.

[47] § 13 odst. 3 zákona č. 111/1927 Sb. z. a n., proti nekalé soutěži.

smyslu, zda-li bude přiměřené po zaměstnancích soutěžitele (nebo obecně po ostatních soutěžitelích) požadovat, aby se při své činnosti využívání předmětných poznatků zdrželi.

2.4.2 Skutková podstata porušení obchodního tajemství

Současné znění zvláštní skutkové podstaty porušení obchodního tajemství v § 2985 ObčZ koresponduje, až na drobné terminologické změny, s předchozí právní úpravou v obchodním zákoníku (srov. § 51 ObchZ). Závěry vyplývající z literatury a judikatury k případům porušení obchodního tajemství, konstituované za účinnosti obchodního zákoníku, lze tedy použít i za úpravy současné.

Pro účely této skutkové podstaty se za obchodní tajemství považuje *„obchodní tajemství, které může být využito v soutěži“* (přičemž § 2985 již neodkazuje na definici obchodního tajemství v § 504 ObčZ). Znak využitelnosti v soutěži se mi jeví poněkud nadbytečný, neboť si lze stěží představit informace splňující definiční znaky obchodního tajemství (tedy mj. konkurenční významnost a ocenitelnost), které by současně nebyly využitelné v soutěži. Skutečnost, že dané informace mohou být využity v hospodářské soutěži neznamená, že jich nemůže být využito i k jinému účelu. Jejich využití k jinému účelu (např. k vydírání soutěžitele) však podle I. Štenglové[48] není postižitelné podle ustanovení o nekalé soutěži, ale podle konkrétních okolností podle práva trestního či přestupkového.

Skutkovou podstatu porušení obchodního tajemství lze naplnit **jednáním**, jímž jednající *„jiné osobě neoprávněně sdělí, zpřístupní či pro sebe nebo pro jiného využije obchodní tajemství“*. Kromě případu využití obchodního tajemství pro vlastní potřebu se tedy může jednat i o situace, kdy bude obchodní tajemství jednající osobou zprostředkováno osobě jiné. Může jít o jakoukoli jinou osobu, i takovou, která není soutěžitelem, pokud sdělením takové osobě vznikne objektivní

[48] ŠTENGLOVÁ. In: ŠTENGLOVÁ, I. a kol., op. cit. s. 31.

nebezpečí, že bude obchodní tajemství využito v soutěži na újmu vlastníka obchodního tajemství.[49]

Jednání rušitele nemusí být zaviněné[50] a postačí jednání jednorázové, jak plyne z jazykového výkladu slova „porušení“ i z judikatury[51]. Může se jednat i o jednání omisivní – to zejména v případě zpřístupnění obchodního tajemství. Daná osoba například zapomene uzamknout utajované nákresy do sejfu a ty se tak stanou přístupné nepovolané osobě.

Znakem jednání porušujícího obchodní tajemství musí být **neoprávněnost**. Pokud by ve výše uvedeném případě daná osoba neuzamkla utajované nákresy do sejfu na pokyn vlastníka obchodního tajemství, nejednalo by se o porušení. Obchodní tajemství bude určité osobě často zpřístupněno oprávněně na základě smlouvy, a to buď ve formě doložky např. v pracovní smlouvě či ve formě samostatné smlouvy, např. o poskytnutí obchodního tajemství. I tajemství poskytnuté jiné osobě smlouvou však musí být využíváno v souladu se smlouvou. Neoprávněné tedy bude takové jednání, kterým rušitel vybočí z účelu, za nímž bylo obchodní tajemství poskytnuto.

Jak si všímá K. Čada[52], neoprávněnost by bylo možno pojímat jak subjektivně, tedy z hlediska jednající osoby, tak objektivně, tj. zda je dané jednání v rozporu s právem či nikoli. Zatímco u pojetí subjektivního je jednání neoprávněné tehdy, pokud si je jednající vědom nedovolenosti počinu, u pojetí objektivního nezáleží na tom, zda jednající ví, že se dopouští porušení tajemství. Nauka se kloní spíše k objektivizaci neoprávněnosti jednání (s výjimkou získání obchodního tajemství jednáním příčícím se zákonu dle § 2985 odst. 2 ObčZ).[53] Takový závěr považuji

---

[49] ŠTENGLOVÁ. In: ŠTENGLOVÁ, I. a kol., op. cit., s. 33.

[50] Zavinění však může mít vliv na nároky uplatnitelné proti porušení obchodního tajemství, jmenovitě na možnost požadovat náhradu škody (bez zavinění se náhrady škody nelze domáhat).

[51] Rozsudek NS ČR, sp. zn. 32 Odo 1568/2006.

[52] ČADA, K. In: HORÁČEK, R., ČADA, K., HAJN, P. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. Praha: C. H. Beck, 2005, s. 266.

[53] MUNKOVÁ, J. *Právo proti nekalé soutěži.* Komentář. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. s. 101.

za správný, neboť o neoprávněnosti jednání přísluší rozhodnout soudu a ochrana tajemství nemůže být závislá na úsudku jednající osoby.

Důležitý je také **způsob, jakým se jednající o obchodním tajemství dozvěděl**. Pro naplnění skutkové podstaty musí být tajemství jednajícímu:

(a) svěřeno nebo jinak zpřístupněno na základě jeho pracovního poměru k soutěžiteli nebo na základě jiného vztahu k němu, případně v rámci výkonu funkce, k níž byl povolán soudem či jiným orgánem;

(b) jednáním příčícím se zákonu, ať už vlastním nebo cizím.

Z uvedeného vyplývá, že obchodní tajemství ve smyslu § 2985 ObčZ nemůže porušit každý, nýbrž jen ten, kdo se nachází v určitém vztahu k soutěžiteli nebo jedná v závažnějším rozporu se zákonem. Formulace „příčící se zákonu" značí, že nepůjde o běžný rozpor se zákonem, nýbrž o rozpor zvlášť kvalifikovaný.[54] Samotné seznámení se s obchodním tajemstvím cestou příčící se zákonu ještě nenaplňuje skutkovou podstatu porušení obchodního tajemství. K tomu je zapotřebí, aby daná osoba poté, co obchodní tajemství získala jednáním příčícím se zákonu, jiné osobě neoprávněně obchodní tajemství sdělila, zpřístupnila či pro sebe nebo jiného využila.

Stane-li se někomu obchodní tajemství známé na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (tj. dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti), nebude naplněna podmínka seznámení se s obchodním tajemstvím **na základě pracovního poměru** k soutěžiteli. Takový způsob nabytí by však měl jít podřadit pod znak „na základě jiného vztahu" k soutěžiteli. Formulaci s využitím pojmu „pracovní poměr" považuji za zbytečně úzkou, nicméně ve výsledku na právní hodnocení nebude mít vliv, na základě jaké z uvedených kategorií vztahů se jednající o tajemství dozvěděl.

---

[54] HAJN, 1994, op.cit., s. 118. Odlišně VEČERKOVÁ, E. In: POKORNÁ, J., VEČERKOVÁ, E., PEKÁREK, M. *Meritum Obchodní korporace a nekalá soutěž.* 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 576.

Pod **jiný vztah k soutěžiteli** jsou zpravidla řazeny vztahy vznikající v rámci obchodních společností (vztahy společníků, akcionářů či členů orgánů obchodní společnosti k soutěžiteli), vztahy osob blízkých k soutěžiteli, vztahy smluvní (zejména vzniklé na základě smlouvy příkazní – tedy např. s advokáty či daňovými poradci, přestože jsou tito zavázáni k mlčenlivosti přímo ze zákona) či vztahy předsmluvní.[55] Tato kategorie tedy zahrnuje širokou škálu vztahů a lze ji označit za tzv. zbytkovou. **V rámci výkonu funkce**, k níž byli povoláni soudem nebo jiným orgánem, se mohou s obchodním tajemstvím seznámit kupříkladu exekutor, soudní znalec, tlumočník nebo insolvenční správce.

Způsob seznámení se s obchodním tajemstvím přímo indikuje, kdo se může stát porušitelem obchodního tajemství. Jsou to v prvé řadě zaměstnanci podnikatele, vlastníci podílu na společnosti či osoby podílející se na jejím řízení, osoby blízké, osoby, s nimiž má podnikatel uzavřenou smlouvu, nebo osoby vykonávající funkci na základě povolání orgánu veřejné moci. Vedle toho může být rušitelem kdokoli, kdo se s tajemstvím seznámil prostřednictvím protiprávního jednání, jímž kvalifikovaně porušil zákon. Argumentem opaku můžeme také dojít k závěru, že obchodní tajemství dle § 2985 ObčZ nemůže porušit ten, kdo se o chráněných skutečnostech dozvěděl poctivě a zároveň nespadá do vyjmenovaných kategorií potenciálních rušitelů. Pod takovou kategorii lze zařadit např. osobu, jež obchodní tajemství jiného soutěžitele získala reverzním inženýrstvím.

2.4.3 Právní prostředky ochrany proti porušení obchodního tajemství

Ochranu proti nekalosoutěžnímu porušení obchodního tajemství může využít osoba, jejíž obchodní tajemství bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno. Bude se tedy jednat o podnikatele, kterému náleží závod, jehož součástí je obchodní tajemství. Aktivně legitimována zde tudíž není právnická osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků. Nekalosoutěžním porušením obchodního

[55] ONDREJOVÁ, 2014, op. cit., s. 220.

tajemství však mohou být dotčeny i jiné subjekty než vlastník obchodního tajemství (např. jiný soutěžitel, vůči němuž byl porušením obchodního tajemství získán neodůvodněný soutěžní předstih[56]), jimž také náleží příslušná ochrana práva dle § 2988 ObčZ.

Soutěžitel, jehož právo bylo nekalosoutěžním porušením obchodního tajemství ohroženo nebo porušeno, může proti rušiteli požadovat, aby se nekalosoutěžního porušení tajemství zdržel nebo aby odstranil závadný stav. Dále může požadovat přiměřené zadostiučinění, náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení.[57] Dle § 155 odst. 4 občanského soudního řádu[58] lze požadovat také uveřejnění rozsudku na náklady rušitele.

Porušení obchodního tajemství je ve srovnání s jinými speciálními skutkovými podstatami nekalé soutěže specifické v tom, že porušením obchodního tajemství může dojít k jeho zániku, ztratí-li obchodní tajemství porušením některý ze svých zákonných znaků. Konkrétně rozšířením obchodního tajemství mezi konkurenty se obchodní tajemství vlastníka může stát běžně dostupným v příslušných obchodních kruzích. S touto vlastností ochrany obchodního tajemství souvisí i nároky, které může vlastník znehodnoceného obchodního tajemství vůči rušiteli uplatnit.

V rozhodnutí Nejvyššího soudu[59], nebylo vyhověno návrhu žalobkyně, aby se rušitelé zdrželi nekalosoutěžního jednání spočívajícího ve využívání komunikačního protokolu (tvořícího obchodní tajemství žalobkyně) k výrobě zařízení kompatibilních se systémem elektronické zabezpečovací signalizace žalobkyně. Podle soudu *„povinnost zdržet se určitého jednání lze upínat jen k takovému jednání, u kterého existuje nebezpečí, že by v budoucnu mohlo být opakováno“*. V uvedeném případě však bylo obchodní tajemství znehodnoceno a neexistuje. K jeho znehodnocení došlo jednáním rušitelů, kteří obchodní tajemství vnesli

---

[56] HAJN, 1994, op. cit., s. 119.
[57] Srov. § 2988 ObčZ.
[58] Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
[59] Rozsudek NS ČR, sp. zn. 32 Odo 1568/2006.

do konkurenční společnosti, což této společnosti umožnilo vyrábět zařízení kompatibilní se systémem, jenž žalobkyně stvořila zvlášť pro příslušného odběratele, a byla tak pro tohto odběratele výhradním dodavatelem zařízení. Rozhodující pro zánik tajemství však byl okamžik, kdy konkureční společnost předala obchodní tajemství samotnému odběrateli zařízení, který tak mohl sám rozhodovat, koho vpustí do výběrového řízení a umožní mu se s obchodním tajemstvím seznámit.[60]

Z uvedeného tedy plyne, že zdržovací nárok nelze uplatit v případě, že obchodní tajemství již neexistuje. Zánik obchodního tajemství by měl obdobný vliv i na uplatnitelnost nároku odstraňovacího. Naproti tomu nárok na přiměřené zadostiučinění, náhradu škody (v penězích) a vydání bezdůvodného obohacení nejsou zánikem obchodního tajemství dotčeny (došlo-li ke vzniku újmy za trvání obchodního tajemství).[61]

---

[60] Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 4. 2006, sp. zn. 4 Cmo 209/2005 (rozsudek nižší instance).

[61] V případě znehodnocení tajemství by výše přiznaného přiměřeného zadostiučinění měla odrážet závažnost porušení obchodního tajemství a pro rušitele tak představovat sankci.

3 Porušení obchodního tajemství v Německu

3.1 Pojem obchodní tajemství

Na rozdíl od české právní úpravy není v německé legislativě pojem obchodního tajemství definován. V České republice v současnosti jednotně používaný pojem obchodní tajemství[62] je v Německu používán v několika variantách. Nejčastěji se jedná o názvy Betriebsgeheimnis (výrobní tajemství) a Geschäftsgeheimnis (obchodní tajemství), případně Unternehmensgeheimnis (závodní tajemství), což je pojem zahrnující prvé dva.

Rozlišování mezi pojmy Betriebsgeheimnis a Geschäftsgeheimnis není pro praxi podstatné, zařazení skutečností pod jeden nebo druhý pojem nemá dopad na právní hodnocení posuzovaného jednání. Pojem Betriebsgeheimnis zahrnuje spíše skutečnosti technické povahy (jako jsou chemické procesy, modely, nákresy, konstrukce), naopak pod pojem Geschäftsgeheimnis lze podřadit informace obchodního rázu (zákaznické seznamy, účetní závěrky, cenové kalkulace, marketingové strategie, obchodní záměry apod.). V práci je dále pro oba pojmy užíváno termínu „obchodní tajemství“.

Jelikož v německé úpravě není zakotvena legální definice obchodního tajemství, došlo k jejímu vytvoření judikatorně. Obchodní tajemství tedy v Německu zahrnuje *„skutečnosti související se závodem, které nejsou všeobecně známy, nýbrž jsou známy pouze ohraničenému okruhu osob, přičemž vlastník závodu má oprávněný ekonomický zájem na jejich utajení a podle vlastníkovy projevené či rozpoznatelné vůle by také utajeny být měly.“* [63]

Z této definice jsou odvozeny čtyři definiční znaky, které je třeba splnit, aby se mohlo jednat o obchodní tajemství. Jedná se o skutečnosti, které:

(a) souvisejí se závodem,

---

[62] Český zákon č. 111/1927 Sb. z. a n., proti nekalé soutěži rozlišoval pojmy obchodní a výrobní tajemství.

[63] KÖHLER, op. cit., s. 1498.

(b) nejsou všeobecně známé,

(c) jejich vlastník má hospodářský zájem na jejich utajení,

(c) jejich vlastník má vůli je utajit.

3.1.1 Souvislost se závodem

Co se týče prvního definičního znaku, vymezení vztahu určité skutečnosti k závodu je důležité pro odlišení tajemství obchodního od ostatních skutečností. Za skutečnosti související se závodem tak nelze považovat informace týkající se výlučně privátní sféry vlastníka závodu nebo sféry třetí osoby, tedy například zaměstnance nebo jiného podnikatele.[64] Základem pro toto rozlišování je myšlenka, že účelem nekalosoutěžní ochrany obchodního tajemství je nerušené provozování závodu a nemohou tak být chráněny skutečnosti s provozem nesouvisející. Pod obchodní tajemství rovněž nelze zahrnovat vědecké objevy, které vznikly při činnosti výzkumného institutu, který je neplánuje používat při své obchodní činnosti. Takové objevy se však obchodním tajemstvím mohou stát, poskytne-li je výzkumný institut určitému závodu, který je dále při své činnost užívá.[65]

3.1.2 Chybějící všeobecná známost skutečností

Znak druhý, chybějící všeobecná známost skutečností, je splněn, pokud skutečnosti nebyly zveřejněny, a to jak v médiích, včetně odborných periodik, tak jiným způsobem zahrnujícím přihlášku patentu, užitného či průmyslového vzoru. Ke zveřejnění obchodního tajemství však může dojít i uvedením výrobku na trh, jehož složení či konstrukce umožňuje obchodní tajemství zjistit. Rovněž může dojít k nechtěnému zveřejnění, pokud vlastník skutečností tyto bez odpovídajících opatření předloží úřadům.[66] I pokud je však odtajněn např. určitý

---

[64] KÖHLER, op. cit., s. 1499.

[65] DAUB, J. *Die Verletzung von Unternehmengeheimnissen im deutchen und US – amerikanischen Recht.* 1. Aufl. Sinzheim: Pro Universitate Verlag, 1996, s. 37.

[66] KÖHLER, op. cit., s. 1499.

chemický proces, stále může být obchodním tajemstvím podnikatele skutečnost, že tento chemický proces používá k výrobě svých produktů, případně další technické informace potřebné pro realizaci chemické reakce, které odtajněny nebyly.[67] Vždy je ovšem třeba posuzovat i velikost okruhu osob, kterým se obchodní tajemství stalo přístupným. Pokud bude tento okruh uzavřený, nemusí se jednat o zánik obchodního tajemství.

V rámci posuzovaného znaku se zkoumá také snadná zjistitelnost chráněných informací. S tímto souvisí i v německé judikatuře používaný pojem **reverzního inženýrství**[68]. Za snadno zjistitelné se považují v tomto ohledu skutečnosti, které lze bez větších obtíží a nákladů zjistit analýzou, rozebráním či rozkódováním produktu. Pokud je tedy v příslušných odborných kruzích možné uvedeným postupem obchodní tajemství získat, příslušné skutečnosti nesplňují znak chybějící všeobecné známosti. Soubor zveřejněných vědeckých poznatků může být jen tehdy obchodním tajemstvím, pokud jeho sestavení vyžaduje časově nebo finančně nákladný proces.[69]

3.1.3 Ekonomický zájem vlastníka na utajení obchodního tajemství

Zájem vlastníka obchodního tajemství na jeho utajení je znakem objektivním, který vyjadřuje ekonomickou významnost obchodního tajemství pro provoz závodu a pro jeho místo na trhu. Lze jej dovodit tehdy, pokud by prozrazení obchodního tajemství vedlo k oslabení pozice vlastníka tajemství v hospodářské soutěži. Hodnota samotného tajemství není významná. Důležité je, že získání tajemství třetí osobou by pro vlastníka závodu znamenalo nevýhodu. Kupříkladu vědomost konkurenta o předlužení podnikatele.[70]

---

[67] DAUB, op. cit., s. 39.
[68] Německy také Nachkonstruktion.
[69] Urteil des Bundesgerichtshofs (dále jen „BGH“) vom 23. 2. 2012, Az. I ZR 136/10.
[70] KÖHLER, op. cit., s. 1501.

3.1.4 Vůle vlastníka utajovat skutečnosti tvořící obchodní tajemství

Znak vůle vlastníka držet veškeré skutečnosti tvořící obchodní tajemství v tajnosti je naplněn tehdy, pokud je již ze samotné povahy skutečností vůle vlastníka k utajení odvoditelná. Pracuje se presumpcí podnikatelovy vůle k utajení, kdy si např. zaměstnanci musí být vědomi, že znalosti, kterým se u zaměstnavatele naučili a které by mohly mít pro soutěžní pozici jejich zaměstnavatele význam, musí udržovat v tajnosti.[71] Judikatura[72] dovodila dokonce závěr, že smluvní partner, kterému byly určité skutečnosti poskytnuty bez toho, aniž by bylo sjednáno jejich držení v tajnosti, musí předpokládat vůli vlastníka skutečností k jejich utajení. Podle Vrchního zemského soudu v Düsseldorfu již z povahy věci plyne, že obchodní společnost měla zájem na udržení skutečností v tajnosti a rovněž takovou vůli, a to s ohledem na konkurenční postavení dané společnosti na trhu, kdy přirozeně nebylo v jejím zájmu, aby byl seznam jejích zákazníků předán konkurenci, čemuž odpovídala i vůle této společnosti.

3.1.5 Srovnání s českou definicí obchodního tajemství

Definice obchodního tajemství je v prvé řadě v Německu utvářena pouze judikatorně. Do zákonného textu není promítnuta záměrně, což mělo základ v obavě zákonodárce před neúčelným ohraničením možných předmětů této ochrany do budoucna. Neexistence německé zákonné definice však může na druhou stranu přinášet nejasnosti, přičemž v souvislosti s trestněprávním charakterem normy[73] obsahující ochranu obchodního tajemství může jít o významný zásah do určitosti zákona. Jak však můžeme vidět na českém příkladu, zakotvení definice do zákona nemusí vést k jistotě adresátů ohledně toho, jaké skutečnosti obchodní tajemství

---

[71] REMEŠOVÁ, L. Ochrana obchodního tajemství a know-how v SRN. *Obchodní právo*. 2005, č. 11. s. 17.

[72] Beschluss des Oberlandesgerichts Düsseldorf vom 9. 2. 2007, Az. III-5 Ss 163/06.

[73] K tomu více v podkapitole 3.2.

tvoří. Neurčité zákonné definiční znaky je stále třeba naplňovat judikatorním výkladem.

Srovnáním jednotlivých znaků obou definic docházím k závěru, že mezi nimi není výraznějších rozdílů a dopadat tak budou na obdobné skutečnosti, jak ostatně vyplývá i z judikatorních závěrů o jednotlivých skutečnostech, které pod ochranu obchodního tajemství spadají.

Jeden z markantnějších rozdílů tkví v tom, že v německé definici schází požadavek na aktivní utajování chráněných skutečností podnikatelem. Němečtí dotčení podnikatelé tak mají oproti českým podnikatelům výhodu, že nemusí využití prostředků k utajení skutečností v soudním řízení prokazovat (i když samozřejmě určité kroky k utajení podnikat budou, neboť musí zajistit, aby se skutečnosti nestaly všeobecně známými). Navíc se v Německu pracuje s předpokladem vůle podnikatele k utajení skutečností, přičemž tato vůle se může projevovat právě i v různých krocích vedoucích k utajení. Presumpce vůle k utajení je výhodná i z jiného důvodu. Podnikatelovo obchodní tajemství je chráněno i v případě, že o něm sám vlastník neví (to třeba za situace, kdy u něho v závodu dojde k objevu skutečností, u nichž lze předpokládat, že by je podnikatel zamýšlel chránit, pokud by o nich věděl). V ČR je situace odlišná. Vlastník obchodního tajemství totiž bude muset prokázat, jakým způsobem nově objevené skutečnosti chrání. Záleží tedy na tom, zda dopředu předvídal, že k objevu skutečností může dojít, a ochranu skutečností předem zabezpečil.[74] Tento rozdíl v rozhodovací praxi soudů německých a českých by však měl být částečně smazán implementací směrnice EU do německého práva, neboť směrnice stejně jako česká úprava požaduje od vlastníka obchodního tajemství aktivní utajování skutečností chráněných jako obchodní tajemství.

Znak ekonomického zájmu podnikatele na utajení skutečností lze přirovnat k české ocenitelnosti skutečností, neboť oba znaky mají za cíl vyloučit z ochrany

---

[74] ŠTENGLOVÁ. In: ŠTENGLOVÁ, I. a kol., op. cit., s. 20.

obchodním tajemstvím ty skutečnosti, které objektivně nemají vliv na postavení soutěžitele na trhu. Mám za to, že znak konkureční významnosti, který obsahuje česká definice, je (stejně jako znak ocenitelnosti) zahrnut do německého znaku ekonomického zájmu vlastníka skutečností na jejich utajení.

V českém právu se nově[75] (oproti Německu) setkáváme se znakem určitelnosti skutečností, které tvoří obchodní tajemství. Tuto podmínku hodnotím jako nadbytečnou, nicméně jisté pozitivum jejího výslovného uvedení v zákoně může spočívat ve formování představy podnikatele, ochrany jakých skutečností se může u soudu v rámci ochrany obchodního tajemství dovolávat.

3.2 Skutková podstata porušení obchodního tajemství

Porušení obchodního tajemství (podobně jako u nás) tvoří součást úpravy nekalosoutěžní, která je v Německu soustředěna do zákona proti nekalé soutěži (dále jen „UWG“).[76] Přirovnáním UWG k současné právní úpravě lze říci, že UWG zahrnuje některá ustanovení občanského zákoníku o nekalé soutěži (přičemž několik skutkových podstat má charakter práva trestního), a také recipuje směrnici 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách nebo směrnici 2006/114/ES o klamavé a srovnávací reklamě. V německém zákonu proti nekalé soutěži je tradičně zakotvena **generální klauzule nekalé soutěže** (srov. § 3 a § 3a UWG[77]), jejíž podmínky musí být vždy splněny, aby mohlo jít o nekalou soutěž.

Skutková podstata porušení obchodního tajemství je zakotvena v § 17 UWG. Na rozdíl od české úpravy se ovšem jedná o normu trestněprávní. Rušiteli tak za porušení obchodního tajemství hrozí až pětileté vězení nebo peněžitý trest.

---

[75] V dřívější úpravě podle § 17 ObchZ tento znak obchodního tajemství nebyl uveden.

[76] Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb vom 3. März 2010 (BGBl. I S. 254), in der jeweils geltenden Fassung.

[77] § 3 UWG: „*Nekalé obchodní jednání je zakázáno*“. § 3a UWG: „*Nekale jedná ten, kdo porušuje právní předpis, který je určen také k regulaci tržního chování v zájmu účastníků trhu, a takové jednání je způsobilé narušit zájmy spotřebitelů, dalších účastníků trhu nebo soutěžitelů.*“ K definici obchodního jednání srov. § 2 odst. 1 bod 1 UWG.

V souvislosti s charakterem normy je třeba zohlednit odlišné zásady aplikovatelné v trestním právu, především požadavek na určitost zákona a zákaz analogie v neprospěch pachatele, což může vést k redukování okruhu jednání, na které bude norma dopadat. Samotné potrestání rušitele trestní sankcí však nemusí být vždy pro vlastníka obchodního tajemství dostačující. Dotčenému soutěžiteli jsou proto k dispozici rovněž instituty soukromoprávní.[78]

Skutkovou podstatu v § 17 UWG lze rozdělit na tři subkategorie porušení obchodního tajemství. Jedná se o prozrazení obchodního tajemství zaměstnancem, průmyslovou špionáž a využití obchodního tajemství. Pro všechny subkategorie lze před závorku vytknout společný obligatorní znak, a to pohnutku pachatele.

Pohnutkou může být (a) jednání za účelem soutěže – jak soutěže vlastní, tak jiné osoby, (b) zištnost – pokud pachatele k jednání přiměje výhoda, kterou porušením tajemství získá, (c) prospěch třetí osoby – v případech, kdy tajemství zužitkuje např. budoucí zaměstnavatel, (d) úmysl způsobit vlastníkovi obchodního tajemství újmu – ten je přítomen, pokud si pachatel přeje, aby vlastníkovi skutečně vznikla újma (majetková i nemajetková). Nestačí přitom vědomí o tom, že újma vzniknout může.

3.2.1 Prozrazení obchodního tajemství zaměstnancem

Tato dílčí skutková podstata (podle § 17 odst. 1 UWG) zahrnuje jednání, kdy zaměstnanec, jemuž je obchodní tajemství svěřeno nebo se mu stane jinak přístupné v rámci pracovního vztahu k soutěžiteli, během trvání pracovního vztahu někomu neoprávněně sdělí obchodní tajemství.

Pojem zaměstnance je nutno vykládat co nejšířeji tak, že pod něj spadá každý, kdo vykonává závislou činnost[79] pro podnikatele, jemuž obchodní tajemství náleží. Jde tedy i o praktikanty, stážisty nebo dočasně převedené zaměstnance jiného zaměstnavatele. Zároveň do této množiny lze zahrnout i členy představenstva

---

[78] K tomu blíže v oddíle 3.2.4.

[79] UWG pracuje s pojmem Dienstverhältnis.

či obchodní vedoucí. Na druhou stranu je však třeba zohlednit, že pojem zaměstnance nelze příliš rozvolňovat, a to s ohledem na zákaz analogie v trestním právu. Pod odst. 1 § 17 UWG nelze řadit společníky nebo akcionáře (pokud současně nevykonávají závislou činnost pro svou společnost), živnostníky, osoby vykonávající svobodná povolání či osoby blízké podnikateli. Ochrana před vyzrazením obchodního tajemství je však ve vztahu k ostatním skupinám možných rušitelů zajištěna pomocí zvláštních předpisů.

Na vybraná svobodná povolání dopadá skutková podstata trestného činu porušení osobního tajemství[80], trestného činu porušení povinnosti mlčenlivosti[81] se dále může dopustit osoba, jež je povolána k přezkoumání účetní závěrky. Jak uvádí J. Daub[82], nejsou tyto normy schopny pokrýt všechny případy prozrazení obchodního tajemství a právní úprava tak vykazuje mezery, jež by měly být zákonodárcem vyplněny. Je třeba doplnit, že prozrazení tajemství, ke kterému se jednající osoba dostala neoprávněně, je postižitelné podle § 17 odst. 2 bodu 2. UWG, avšak ve vztahu k výše vyjmenovaným skupinám osob půjde pravidelně o oprávněné seznámení se s tajemstvím.

Prozrazení obchodního tajemství se může dopustit zaměstnanec, kterému bylo tajemství svěřeno nebo se mu stalo jinak přístupným v rámci pracovního vztahu k soutěžiteli. Svěření obchodního tajemství zaměstnanci je na roveň postavena situace, kdy zaměstnanec obchodní tajemství do závodu sám vnese, a současně se zaváže k mlčenlivosti.[83] Tajemství se zaměstnanci může stát přístupným i tak, že si jej obstará jednáním příčícím se zákonu (např. podplacením kolegy, který tajemství zná).[84]

---

[80] § 203 odst. 1 bod 3 německého trestního zákoníku [Strafgesetzbuch vom 13. November 1998 (BGBl. I S. 3322), in der jeweils geltenden Fassung].

[81] § 333 německého obchodního zákoníku (Handelsgesetzbuch vom 10. Mai 1897 (RGBl. S. 219), in der jeweils geltenden Fassung).

[82] DAUB, op. cit., s. 74.

[83] KÖHLER, op. cit., s. 1503.

[84] DAUB, op. cit., s. 75.

Mezi pracovním vztahem a porušením obchodního tajemství tedy musí existovat jistá souvislost. Pokud se zaměstnanec o obchodním tajemství dozvěděl nezávisle na svém pracovním poměru k soutěžiteli, jeho jednání nelze pod tuto dílčí skutkovou podstatu podřadit. Taktéž musí k prozrazení obchodního tajemství dojít za trvání pracovního vztahu k podnikateli. Předčasné faktické skončení výkonu práce zaměstnancem, pokud jeho pracovní smlouva stále trvá, nemá na trvání pracovního vztahu vliv. Naopak, bylo judikatorně dovozeno, že vyprovokuje-li zaměstnanec konec pracovního poměru, aby mohl následně tajemství prozradit, neponese za to trestní odpovědnost dle § 17 odst. 1 UWG.[85] Nutno podotknout, že i tak může zaměstnancovo jednání naplnit jinou subkategorii porušení obchodního tajemství (uvedenou v odst. 2 § 17 UWG), případně může jít o porušení smluvního závazku nebo jiné právní normy zaměstnancem.

Zaměstnanec obchodní tajemství poruší takovým jednáním, kterým umožní poznání obchodního tajemství třetí osobě. Podobně jako v českém právu se tak může stát činností i nečinností. Trestný je i pokus, který může představovat situace, kdy zaměstnanec sice obchodní tajemství sdělí jiné osobě, avšak tato s ním byla obeznámena již dříve, nebo případ, kdy tato osoba sdělenému obchodnímu tajemství špatně porozumí.[86]

Důležitým znakem je **neoprávněnost** sdělení obchodního tajemství třetí osobě. Obecně platí, že osoby seznámené s obchodním tajemstvím musí toto zachovávat v tajnosti, pokud nedostanou svolení tajemství sdělit třetí osobě. Může ovšem nastat i situace, kdy dojde k prozrazení obchodního tajemství v rozporu s vůlí jeho vlastníka, ale přesto se bude jednat o oprávněné prozrazení. To třeba v případě oznámení plánovaného trestného činu, v krajní nouzi či v případě povinnosti svědčit u soudu.[87] V takovém případě naplnění skutkové podstaty § 17 odst. 1 UWG není možné.

---

[85] Urteil des BGH vom 16. 11. 1954, Az. I ZR 180/53.
[86] KÖHLER, op. cit., s. 1503.
[87] KÖHLER, op. cit., s. 1503.

3.2.2 Průmyslová špionáž

Druhá z dílčích skutkových podstat porušení obchodního tajemství je zakotvena v § 17 odst. 2 bodu 1. UWG. Jako průmyslová špionáž se označuje jednání, kterým si pachatel obchodní tajemství neoprávněně opatří či zajistí, a to za použití zákonem vyjmenovaných prostředků. Pachatel si může **opatřit** jak tajemství ztělesněné v určitém produktu (nabytím moci nad věcí), tak také tajemství ve formě nehmotné (nabytí vědomosti o tajemství). Pro naplnění skutkové podstaty není rozhodné, zda pachatel podstatu obchodního tajemství pochopí, neboť i tak může tajemství někomu zprostředkovat.[88] Pachatel si může **zajistit** tajemství tak, že jemu již známou skutečnost přesněji či trvale zachytí.

Neoprávněně zajistit či opatřit obchodní tajemství si může pachatel třemi v zákoně vyjmenovanými způsoby:

(a) použitím technických prostředků, jako jsou kopírovací zařízení, fotoaparát, počítač či odposlouchávající zařízení;

(b) zhotovením kopie obchodního tajemství, přičemž není rozhodné, jaké prostředky pachatel k vytvoření kopie využije. Může se jednat o použití technických prostředků, kdy zároveň jedním činem dojde k naplnění podmínek (a) i (b). Typicky půjde o zhotovení fotokopie, tisk souboru z počítače, přetažení souboru na datadisk či ruční přepis tajemství;

(c) odnětím hmotné věci, ve které je obchodní tajemství ztělesněno, přičemž tato věc umožňuje předání tajemství jiné osobě či jeho využití. O neoprávněné odnětí se nejedná, pokud daná osoba již jednu hmotnou kopii předmětu ztělesňujícího tajemství po právu vlastní.

Spolkový soudní dvůr[89] zkoumal naplnění znaků písmen (b) a (c) v právní věci žalobkyně, která tvrdila, že si její bývalý zaměstnanec neoprávněně zajistil obchodní tajemství (spočívající ve složení účinné látky přípravku MOVICOL), které bylo

---

[88] KÖHLER, op. cit., s. 1504.

[89] Urteil des BGH, Az. I ZR 136/10.

zachyceno v návrhu na registraci léčivého přípravku, a tajemství dále zprostředkoval druhému žalovanému (společnosti, která si následně nechala registrovat obdobný přípravek). Soud dospěl k závěru, že bývalý zaměstnanec se nedopustil neoprávněného získání obchodního tajemství, neboť kopii obchodního tajemství oprávněně nabyl za trvání pracovního poměru, když se na procesu registrace léčivého přípravku pracovně podílel.

Jak je patrno z uvedeného soudního případu, k naplnění skutkové podstaty průmyslové špionáže je třeba, aby byl naplněn **znak neoprávněnosti** získání ochodního tajemství. Jako průmyslovou špionáž však nelze postihovat jednání, kdy si dotyčná osoba skutečnosti tvořící obchodní tajemství, jež jsou zachyceny na hmotném substrátu, zapamatuje. Přestože užívání takto nabytých znalostí se může jevit neoprávněným, způsobu získání tajemství pochopením procesu či zapamatováním si informací nelze nic vytknout.

Spolkový soudní dvůr[90] řešil také případ žalobkyně prodávající alkohol, která svému obchodnímu zástupci předala kartu obsahující zhruba 1.500 kontaktů na své zákazníky. Po ukončení činnosti u žalobkyně obchodní zástupce začal pracovat pro jejího konkurenta (žalovanou) a zákazníkům žalobkyně rozeslal pozvánky k ochutnávce vína na výstavě žalované. Přestože obchodní zástupce před skončením činnosti pro žalobkyni kartu se zákazníky žalobkyni předal, žalobkyně měla za to, že si adresy jejích zákazníků poznamenal. Naopak žalovaná v řízení tvrdila, že obchodní zástupce si klienty žalobkyně zapamatoval a jejich adresy dohledal v telefonním seznamu. Jestli lze jednání obchodního zástupce posoudit jako porušení § 17 odst. 2 bodu 1. UWG závisí na tom, zda se v řízení žalobkyni podaří prokázat, že obchodní zástupce si skutečně vytvořil záznam jejích zákazníků.

---

[90] Urteil des BGH vom 19. 12. 2002, Az. I ZR 119/00.

3.2.3 Využití obchodního tajemství

Třetí dílčí skutkovou podstatou porušení obchodního tajemství je využití obchodního tajemství, jež je upraveno v § 17 odst. 2 bodu 2. UWG. Využitím se rozumí jakýkoli způsob hospodářského využití tajemství[91]. Zatímco se dvě předchozí dílčí skutkové podstaty týkaly neoprávněného sdělení, opatření si nebo zajištění obchodního tajemství, třetí dílčí skutková podstata se soustředí na využití informací, které mohou být nabyty jednáním naplňujícím znaky dvou předchozích skutkových podstat či jinak neoprávněně. Pod jiným neoprávněným způsobem nabytí obchodního tajemství si lze představit jednání, kterým je obchodní tajemství získáno podvodem, neoprávněným vniknutím do prostor, kde je obchodní tajemství uloženo, vydíráním či jiným trestným jednáním, ale i systematickým memorováním informací představujících obchodní tajemství či nepřípustným reverzním inženýrstvím.

Jako využití obchodního tajemství se posuzují i případy, kdy se obchodní tajemství stane podkladem pro další vývoj určitého produktu, pokud by dosažených výsledků soutěžitel bez využití obchodního tajemství nedosáhl, nebo by jich nedosáhl ve stejném čase či s takovou spolehlivostí.[92]

Zásadně platí, že využití neoprávněně získaných skutečností (popřípadě jejich sdělení jiné osobě) bude rovněž vždy **neoprávněné**. Vrátíme-li se k výše uvedenému judikátu o prodejci alkoholu[93], prokázání neoprávněného získání tajemství bylo určující pro konstatování neoprávněnosti využití tajemství k podnikání konkurentem. V předmětné věci bylo dovozeno, že si obchodní zástupce, který postupně prodával víno pro dva odlišné soutěžitele, opsal u prvního ze soutěžitelů (žalobkyně) seznam zákazníků ze zákaznické karty, čímž vlastně

---

[91] Přestože je v literatuře tato třetí skutková podstata nazvána využití obchodního tajemství, k jejímu naplnění může dojít rovněž sdělením obchodního tajemství, jež bylo nabyto neoprávněně, jiné osobě. Srov. § 17 odst. 2 bod 2. in fine UWG.

[92] KÖHLER, op. cit., s. 1505.

[93] Urteil des BGH, Az. I ZR 119/00.

zhotovil kopii soutěžitelova obchodního tajemství. Obchodní zástupce takto získané kontakty následně hospodářsky využil při činnosti pro druhého soutěžitele (žalovanou), když zákazníkům žalobkyně rozeslal pozvánky k ochutnávce vína na její výstavě. Žalobkyně se proto před soudem domáhala, aby se žalovaná zdržela využívání seznamu jejích zákazníků. Aby však soud mohl rozhodnout, že žalovaná tajemství neoprávněně využila, bude nutno prokázat vědomost žalované o tom, že obchodní zástupce takové tajemství získal jednáním naplňujícím znaky § 17 UWG.

3.2.4 Právní prostředky ochrany proti porušení obchodního tajemství

Naplnění skutkové podstaty porušení obchodního tajemství podle § 17 UWG je s ohledem na povahu normy možno postihnout trestněprávně, a to zpravidla na návrh, k němuž je oprávněn pouze sám dotčený soutěžitel a nikoli tedy právnická osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů. Z moci úřední (ex offo) by porušení obchodního tajemství mohlo být stíháno za předpokladu zvláštního veřejného zájmu, který může být dán kupříkladu při hospodářské špionáži pro válečné účely.[94]

Z § 17 UWG však vychází i soukromoprávní ochrana obchodního tajemství, konkrétně nároky nekalosoutěžní, občanskoprávní a ze zvláštních zákonů. O významnosti soukromoprávní cesty svědčí dle Remešové [95] i statistika, jíž zmiňuje německá literatura při porovnávání vztahu trestněprávní a soukromoprávní ochrany. V letech 1980 až 1985 tak z 60 až 90 případů byla více než polovina zastavena nebo bylo poukázáno na cestu soukromoprávních žalob.

V případě, že budou naplněny znaky generální klauzule nekalé soutěže, lze využít nároků dle UWG, kterými jsou: právo požadovat po rušiteli, aby odstranil závadný stav, zdržovací nárok (v případě, že hrozí opakování či porušení), nárok na náhradu škody a právo požadovat uveřejnění rozsudku na náklady rušitele.

---

[94] KÖHLER, op. cit., s. 1511.
[95] REMEŠOVÁ, op. cit. s. 14.

V rámci nároku na **náhradu škody** je poškozený oprávněn požadovat nahradit skutečnou škodu i ušlý zisk. Německé právo pak vedle tradičního vyčíslení škody zná i další způsoby jejího určení, a to dle výše licenčního poplatku, který by rušitel zaplatil za oprávněné užívání tajemství, nebo dle výše zisku, který rušitel neoprávněně získal porušením tajemství. Analogie k licenčnímu poplatku je v praxi hojně využívanou, protože zjištění údajů pro výpočet je snazší a rovněž je možné lepší srovnání.[96]

Zdržovací nárok v sobě zahrnuje podle okolností zdržení se dalšího sdělení nebo využití tajemství, a to včetně zdržení se užití věcí, při jejichž zhotovení bylo obchodní tajemství využito, anebo zdržení se výroby předmětů porušujících tajemství. V rámci nároku na **odstranění závadného stavu** lze požadovat, aby byly podklady k obchodnímu tajemství nebo předměty zhotovené za využití obchodního tajemství znehodnoceny či předány dotčenému soutěžiteli. Dotčený soutěžitel může rovněž požadovat sdělení osob, kterým bylo obchodní tajemství dále poskytnuto, aby proti nim mohl také uplatnit nárok. Konkétní opatření, které může dotčený soutěžitel v Německu požadovat v rámci nároku zdržovacího a odstraňovacího, hodnotím jako velmi rozvedená. Opatření vyhovují standardu, který požaduje po členských státech směrnice, a jdou i nad její rámec – alespoň co se týká informačního nároku vůči rušiteli.

Na rozdíl od nároku na náhradu škody není pro uplatnění nároku na odstranění závadného stavu a zdržovacího nároku třeba zavinění rušitele. Pokud někdo využije obchodní tajemství, aniž by věděl, že osoba, která mu obchodní tajemství sdělila, porušila obchodní tajemství, nelze po rušiteli požadovat náhradu škody, ale zdržovací a odstraňovací nárok ano.[97] Jak nárok na odstranění závadného stavu, tak nárok zdržovací nemohou být uplatněny poté, co došlo k zániku obchodního tajemství. Nárok na náhradu škody však zůstává nedotčen.[98]

---

[96] DAUB, op. cit., s. 87.
[97] KÖHLER, op. cit., s. 1509.
[98] KÖHLER, op. cit., s. 1510.

Uplatnit uvedené nároky dle UWG je oprávněn nejen soutěžitel, ale také příslušná právnická osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů, neboť může existovat i veřejný zájem na postižení rušitele obchodního tajemství. Právnická osoba však musí mít k takovému jednání souhlas vlastníka tajemství.[99]

3.2.5 Srovnání se skutkovou podstatou podle české úpravy

Nekalosoutěžní porušení obchodního tajemství je jak v Česku, tak v Německu konstruováno na naplnění všech základních podmínek generální klauzule nekalé soutěže a dalších znaků této zvláštní skutkové podstaty. Při srovnání znění § 17 UWG s českým § 2985 ObčZ je patrný trestněprávní charakter německého ustanovení, projevující se užším vymezením postihovaných typů jednání. UWG také vyžaduje úmyslné jednání rušitele, který jedná z přesně vymezených pohnutek. Oba zákony potírají jednání spočívající v neoprávněném sdělení, zpřístupnění nebo využití obchodního tajemství. § 2985 ObčZ však pro své obecnější vymezení může dopadat na více škodlivých jednání a český soud při subsumpci skutkového stavu pod skutkovou podstatu porušení obchodního tajemství bude moci využít rozšiřujícího výkladu.

Dílčí skutková podstata **prozrazení tajemství zaměstnancem** je v porovnání s českou variantou vymezena poměrně úzce (z časového hlediska), neboť dopadá pouze na prozrazení, ke kterému došlo za trvání pracovněprávního vztahu. V českém právu v tomto ohledu trvání pracovněprávního vztahu nehraje žádnou roli. Český zaměstnavatel tak je vůči nekalosoutěžnímu porušení tajemství bývalým zaměstnancem chráněn ve větší míře. Nicméně ochrana tajemství může být zajištěna i prostřednictvím smluvní odpovědnosti.

Pod dílčí skutkovou podstatu § 17 odst. 1 UWG dále nelze podřadit prozrazení tajemství osobami, které pro soutěžitele nevykonávají závislou činnost (přes široký výklad tohoto pojmu) a s tajemstvím se oprávněně seznámily v rámci jiného vztahu

[99] KÖHLER, op. cit., s. 1507.

k soutěžiteli. I když na některé takové skupiny osob dopadají zvláštní zákony, považuji v tomto ohledu za zdařilejší českou úpravu, v níž jedna skutková podstata dopadá na co nejširší skupinu potenciálních rušitelů, jak je tomu u § 2985 písm. a) ObčZ, což činí úpravu přehlednou a spíše tak může být zamezeno možným mezerám v zákonech.

Druhá z německých dílčích skutkových podstat, **průmyslová špionáž**, pak dopadá na kohokoli, tedy i zaměstnance, a je jí postihováno již samotné získání tajemství vymezenými způsoby. Podle úpravy v § 2985 ObčZ je způsob získání obchodního tajemství sám o sobě irelevantní a význam má až ve spojení se způsobem, jakým bude se získaným tajemstvím dále naloženo. S ohledem na trestněprávní charakter § 17 UWG bylo jednání představující dnes průmyslovou špionáž považováno dříve za přípravu k trestnému činu, jímž bylo až sdělení nebo využití neoprávněným způsobem získaného tajemství. Z důvodu účinnějšího postihu však došlo k zařazení průmyslové špionáže mezi dílčí skutkové podstaty porušení obchodního tajemství, protože často jediným důkazem o porušení obchodního tajemství bylo zachycení tajemství pachatelem v určité podobě. Naopak další využití tajemství nebo sdělení třetí osobě lze prokázat mnohem obtížněji.[100]

Ačkoli tedy česká skutková podstata porušení obchodního tajemství neoprávněné získání tajemství nepostihuje, současně umožňuje bránit se již proti jednání ohrožujícímu chráněné právo. Proto si lze představit uplatnění např. zdržovacího nároku vůči rušiteli, který se na prozrazení či využití obchodního tajemství teprve chystá, a to tak, že si prozatím opatřil kopii listiny zachycující obchodní tajemství (v případě, že by z jednání rušitele bylo možno odůvodněně usuzovat, že k porušení obchodního tajemství bezprostředně dojde). Dokazování by však v takovém případě mohlo být poměrně problematické. Proto bych zakotvení

[100] DAUB, op. cit., s. 79.

obdobného pojetí průmyslové špionáže do českého práva považovala za vhodné.[101] Jisté východisko pro potrestání osoby, která získala neoprávněně přístup k obchodnímu tajemství (např. krádeží či vloupáním), poskytuje sice trestní právo, avšak práva dotčeného soutěžitele v trestním řízení jsou omezená (co se týče nároků, které může požadovat). Ochranu proti neoprávněnému získání obchodního tajemství navíc požaduje i směrnice, kterou by Česká republika měla recipovat do 9. 6. 2018.[102]

V české rozhodovací praxi jsem se, na rozdíl od německé, nesetkala s možností oprávněného nabytí obchodního tajemství za využití **reverzního inženýrství**. Přesto však získání obchodního tajemství tímto způsobem samo o sobě nelze považovat za neoprávněné. Německá rozhodovací praxe považuje získání poznatků o tajemství cestou reverzního inženýrství za oprávněný způsob seznámení se s tajemstvím, pokud není třeba k takovému postupu vynaložit významné náklady. Podle některých autorů[103] se v souvislosti se směrnicí německé právo bude muset změnit tak, aby reverzní inženýrství bylo považováno za oprávněný způsob získání obchodního tajemství bez ohledu na náklady, které je nutné ke zjištění tajemství zpětnou analýzou vynaložit.

Využití obchodního tajemství lze označit za nejširší z dílčích skutkových podstat upravených v § 17 UWG. Využití skutečností tvořících obchodní tajemství pravidelně navazuje na jejich získání nebo sdělení jiné osobě a je koneckonců obvykle cílem jednání, kterým dojde k porušení obchodního tajemství. Oproti české úpravě však v německé přichází v úvahu postihovat pouze využití obchodního tajemství, jež jednající osoba nabyla neoprávněně. Mohlo by se zdát, že takový požadavek vytváří mezeru v ochraně obchodního tajemství. Při bližším zkoumání by

---

[101] Zákonné zakotvení průmyslové špionáže do § 2985 ObčZ by se mohlo pozitivně odrazit i v postihnutelnosti průmyslové špionáže jako trestného činu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže dle § 248 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (s ohledem na blanketní charakter normy).

[102] K tomu více v kapitole 4.

[103] DETERMANN, SCHMAUS, TAM, op. cit, s. 5.

však o příliš významnou mezeru jít nemělo. Spíše bude takové pojetí souviset s tím, že trestně nelze postihnout jakékoli porušení dobrých mravů či smlouvy, nýbrž je třeba kriminalizovat jen společensky škodlivější jednání.

Typickým příkladem je oprávněné seznámení se se skutečnostmi tvořícími obchodní tajemství na základě pracovního poměru. I s ohledem na skutečnost, že se mnohdy jen stěží s jistotou dají oddělit zkušenosti získané praxí v oboru a skutečnosti tvořící obchodní tajemství, by bylo nepřiměřené trestně stíhat bývalého zaměstnance za to, že porušil smlouvu o mlčenlivosti o obchodním tajemství. V německém právu proto zásadně bývalí zaměstnanci nejsou omezeni v předávání a využívání poctivě získaného obchodního tajemství. V žádném případě však není povoleno si řádně nabyté poznatky dodatečně oživovat v paměti prostřednictvím odebrání podkladů k tajemství.[104]

V českém právu naopak platí, že jsou-li chráněné skutečnosti klasifikovány jako obchodní tajemství soutěžitele, jejich využívání bývalým zaměstnancem pro soutěžní účely bude zpravidla naplňovat skutkovou podstatu § 2985 ObčZ. Jakési vyvažování zájmů je přítomno již v samotné zákonné definici obchodního tajemství. Jako obchodní tajemství nelze chránit skutečnosti, které představují znalosti a dovednosti charakteristické pro osoby pracující v určitém odvětví.

Srovnáme-li **právní prostředky ochrany** v obou zemích, lze se při nekalosoutěžním porušení obchodního tajemství shodně domáhat nároku zdržovacího a restitučního (i bez zavinění rušitele), náhrady škody (se zaviněním rušitele) a uveřejnění rozhodnutí. UWG však neumožňuje dotčenému soutěžiteli požadovat přiměřené zadostiučinění a vydání bezdůvodného obohacení. Na druhou stranu je ovšem v německé jusrisdikci možno při výpočtu výše náhrady škody vycházet z licenční analogie či výše zisku, který rušitel neoprávněně získal porušením obchodního tajemství. Rozdílem je také skutečnost, že hájit nekalou soutěží porušená práva proti rušiteli mohou v Německu i právnické osoby k tomu

[104] KÖHLER, op. cit., s. 1508.

oprávněné se souhlasem vlastníka tajemství. Inspirací pro naši úpravu by mohl být informační nárok poškozeného o osobách, kterým bylo tajemství rušitelem zprostředkováno. Obdobnou úpravu v ČR obsahuje zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví[105], proto by uvedený nárok mohl být vtělen do tohoto předpisu, a to i se zřetelem na to, že právě jeho novelizací bude do českého práva provedena nová směrnice o ochraně obchodního tajemství.[106]

[105] Srov. § 3 zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví.
[106] K tomu více v podkapitole 4.5.

4 Ochrana obchodního tajemství v Evropské unii

S rostoucím významem inovační činnosti, výzkumu a vývoje pro konkurenceschopnost ekonomiky vyvstává potřeba výsledky takových činností adekvátně chránit. Na vnitřním trhu jsou vytvořeny podmínky pro přeshraniční spolupráci při výzkumu a vývoji, neomezenou mobilitu zaměstnanců a výměnu znalostí mezi závody a výzkumnými ústavy. Plnému využití těchto deviz společného trhu však brání neexistence účinných prostředků ochrany obchodního tajemství. Ačkoli totiž obchodní tajemství patří k jedné z nejvyužívanějších forem ochrany duševní tvorby a inovativního know-how ze strany podnikajících i nepodnikajících subjektů, je tento institut právním rámcem Evropské unie nejméně chráněn a mezi právními úpravami členských států existují významné rozdíly, čímž jsou na vnitřním trhu narušeny pobídky k účasti na inovačních přeshraničních činnostech.[107]

Uvedené závěry, jež vycházejí ze studií mapujících stav ochrany obchodního tajemství napříč unijními státy, vedly unijního zákonodárce k přijetí směrnice 2016/943 o ochraně nezveřejněného know-how a obchodních informací (obchodního tajemství) před jejich neoprávněným získáním, využitím a zpřístupněním. Podle K. Čady[108] *„odborné pohledy v rámci hodnocení této iniciativy vedou až k tomu, že vlastně dochází ke vzniku nového předmětu duševního vlastnictví.“*

Směrnice se za účelem nastolení dostatečné a srovnatelné ochrany obchodního tajemství na vnitřním trhu snaží harmonizovat jednotlivé právní úpravy členských států. Problematiku pojímá poměrně komplexně. Obsahuje definici obchodního tajemství, vymezuje jednání porušující obchodní tajemství a jednání oprávněná, dále upravuje předběžná a zajišťovací opatření, právní prostředky ochrany proti porušení tajemství či opatření k zachování důvěrnosti tajemství v průběhu soudního řízení.

---

[107] Odst. 3-6 preambule směrnice.
[108] ČADA. In: HORÁČEK, R., ČADA, K., HAJN, P., 2017, op. cit., s. 304.

4.1 Vymezení pojmu obchodního tajemství

Obchodním tajemstvím se pro účely směrnice rozumí informace, které:
(a) jsou tajné v tom smyslu, že **nejsou** jako celek nebo v přesném uspořádání a souhrnu jejich částí **obecně známé nebo běžně dostupné** osobám v kruzích, které se dotčeným druhem informací běžně zabývají;
(b) **mají komerční hodnotu** tím, že jsou tajné;
(c) osoba, která jimi oprávněně disponuje, podnikla za daných okolností **odpovídající kroky, aby je udržela v tajnosti**.[109]

Unijní definice obchodního tajemství tak zcela přebírá pojetí institutu nezveřejněných informací z TRIPS. Snahou tvůrců směrnice bylo stanovit sourodou definici, aniž by byl omezen předmět, který má být chráněn. Pojem obchodního tajemství ve smyslu směrnice by měl zahrnovat know-how, obchodní a technologické informace, pokud existuje oprávněný zájem na zachování jejich důvěrnosti.[110]

Pro české (i německé) pojetí obchodního tajemství by směrnice mohla znamenat změnu v tom, že by v právní úpravě nemuselo být trváno na požadavku, aby informace chráněné jako obchodní tajemství souvisely se závodem. Vázání existence tajemství na existenci závodu by mohlo být příliš zužujícím pojetím předmětu ochrany ve srovnání se směrnicí. Rozpor by však mohl být překonán i eurokonformním (tedy rozšiřujícím) výkladem pojmu „souvislosti se závodem“.[111]

---

[109] Čl. 2 odst. 1 směrnice.
[110] Odst. 14 preambule směrnice.
[111] SEHNÁLEK, D. In: ONDREJOVÁ, D., SEHNÁLEK, D. *Vliv práva Evropské unie na českou regulaci nekalé soutěže a nekalých obchodních praktik*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2016. s. 107. Spisy Právnické fakulty MU, řada teoretická, edice Scientia, sv. č. 570.

Zatímco zbývající znaky české definice[112] jsou v souladu s unijními požadavky, německá právní praxe bude nově muset recipovat požadavek na aktivní utajování skutečností, jež jsou předmětem obchodního tajemství.

Jedním z deklarovaných cílů směrnice je zájem na zachování volného pohybu pracovníků. Směrnice proto neposkytuje základ pro ochranu zkušeností a dovedností zaměstnanců, které poctivě nabyli při výkonu své obvyklé pracovní činnosti. Takový požadavek připomíná výjimku z ochrany obchodního tajemství (z období tzv. první republiky), takže ani pro českou, ani německou úpravu by neměl představovat žádnou překvapivou změnu.

Směrnice by dále neměla být vnímána jako východisko pro ochranu protiprávní činnosti či pochybení soutěžitele[113] prostřednictvím obchodního tajemství. V jejím čl. 5 je proto zdůrazněno, že za porušení obchodního tajemství nebude možné postihovat osobu, která tajemství získá, využije či zpřístupní za účelem ochrany obecného veřejného zájmu či za účelem výkonu práva na svobodu projevu. Ustanovením je tedy poskytována ochrana investigativním novinářům a whistleblowerům. Domnívám se, že ochrana veřejného zájmu je dostatečně zabezpečena i současným českým právem. Jako obchodní tajemství u nás nelze chránit protiprávní jednání. P. Hajn[114] k tomuto poznamenává, že v takovém případě jde o tajemství v obecném slova smyslu a nikoli o tajemství obchodní, jemuž je poskytována právní ochrana. Uplatní se obecná poučka, že z bezpráví právo nevznikne.[115]

---

[112] Znak ocenitelnosti a konkurenční významnosti skutečností lze přitom přirovnat ke znaku komerční hodnoty skutečností vyžadovanému směrnicí. Znak určitelnosti skutečností je v unijní definici implicitně zahrnut, znak běžné nedostupnosti skutečností v příslušných obchodních kruzích a znak aktivního utajování skutečností jsou prakticky totožné s unijní definicí.

[113] Z důvodu zaměření své práce i v této její části používám pojmu soutěžitel, i když směrnice se nevztahuje pouze na nekalosoutěžní ochranu obchodního tajemství. Vlastníkem tajemství však v unijním pojetí (na rozdíl od dosavadní české úpravy) nemusí být pouze podnikatel.

[114] HAJN, P. *Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži.* Brno: Masarykova univerzita, 2000. s. 220.

[115] Odlišně je ochrana protiprávních skutečností prostřednictvím obchodního tajemství pojímána v Německu. Zpravidla nezáleží na tom, zda jsou skutečnosti, jež jsou předmětem obchodního

Formulace výjimek z ochrany obchodního tajemství ve směrnici působí poměrně široce. Ze znění čl. 5 směrnice by se dalo vyvodit, že i pokud bude podnikatel jako obchodní tajemství utajovat způsobilý předmět ochrany (nebude tedy porušovat zákon ani dobré mravy), bude dána přednost právu na svobodu projevu či ochraně jiného oprávněného zájmu před ochranou obchodního tajemství. Takový výklad považuji za nepřípustný. Domnívám se, že v každém případě bude nutno řádně vážit dotčená práva vlastníků obchodního tajemství a najít pro jejich ochranu spravedlivé řešení.

4.2 Neoprávněné získání, využití a zpřístupnění obchodního tajemství

Za **neoprávněné získání** obchodního tajemství se dle směrnice považuje jeho získání bez souhlasu vlastníka prostřednictvím:

*„**(a)** neoprávněného přístupu k dokumentům, předmětům, materiálům, látkám nebo elektronickým souborům, které jsou oprávněně v držení vlastníka obchodního tajemství a které obsahují obchodní tajemství nebo z nichž lze obchodní tajemství odvodit, či jejich přisvojení nebo zkopírování;*

***(b)** jakéhokoli jiného jednání, které se za daných okolností považuje za porušení zásad poctivého obchodního styku.“* [116]

Uvedený čl. 4 odst. 2 směrnice by v českém právu mohl vést k zakotvení postihu takových jednání, kterými jednající osoba obchodní tajemství neoprávněně získá (aniž by je musela dále někomu sdělit, zpřístupnit či pro sebe nebo jiného využít) do skutkové podstaty porušení obchodního tajemství v § 2985 ObčZ. Implementací tohoto článku by se tak skutková podstata porušení obchodního tajemství mohla rozrůst o jednání představující průmyslovou špionáž. Český zákonodárce však s takovou změnou nepočítá (alespoň prozatím to z plánovaných legislativních

tajemství, protiprávní, ale posuzuje se až oprávněnost jejich sdělení jiné osobě. In: KÖHLER, op. cit., s. 1501.

[116] Čl. 4 odst. 2 směrnice.

návrhů na změny neplyne). Na druhou stranu, jednání naplňující znaky neoprávněného získání tajemství podle směrnice bude pravděpodobně splňovat podmínky české generální klauzule nekalé soutěže a rovněž je bude možno kvalifikovat jako případ ohrožení obchodního tajemství. Popřípadě mohou jednotlivé způsoby získání neoprávněného přístupu k tajemství naplnit skutkovou podstatu některého z trestných činů.

Neoprávněné využití a zpřístupnění obchodního tajemství může dle čl. 4 odst. 3 směrnice navazovat na jeho neoprávněné získání nebo může jít o porušení smlouvy, na jejímž základě bylo obchodní tajemství získáno oprávněně, případně o porušení jiného závazku udržovat obchodní tajemství v tajnosti nebo omezit jeho využití. Směrnice pamatuje i na osoby, jež se k porušenému obchodnímu tajemství dostaly zprostředkovaně. Získání, využití a zpřístupnění obchodního tajemství osobou, která věděla nebo vědět měla, že obchodní tajemství bylo získáno od osoby, která obchodní tajemství sama neoprávněně využívala nebo zpřístupnila, je rovněž neoprávněné.

Lze souhlasit s názorem[117], že znění skutkové podstaty porušení obchodního tajemství v § 2985 ObčZ má širší záběr než uvedená úprava unijní. Ve vztahu k neoprávněnému využití a zpřístupnění obchodního tajemství tedy v české úpravě nebude třeba provádět změny.

4.3 Oprávněné získání obchodního tajemství

Nová unijní úprava nekoncipuje právo vlastníka k obchodnímu tajemství jako výlučné. Naopak považuje za oprávněné takové jednání, kdy jsou skutečnosti tvořící obchodní tajemství získány nezávislým objevem nebo vytvořením, pozorováním, demontáží nebo testováním výrobku, který byl zpřístupněn

[117] SEHNÁLEK. In: ONDREJOVÁ, D., SEHNÁLEK, D., op. cit., s. 108. Podle autorů monografie by navíc veškeré jednání, jímž podle směrnice dochází k porušení obchodního tajemství, bylo možno postihnout již prostřednictvím české generální klauzule.

veřejnosti nebo který je oprávněně v držení osoby, která informace získala a nemá žádnou právně závaznou povinnost omezit získávání daného obchodního tajemství.[118]

Podle směrnice tak *„konkurenti mohou vyvíjet a používat stejná, podobná nebo alternativní řešení, a tudíž soutěžit v oblasti inovací, nemohou však podvádět, krást nebo klamat, aby získali důvěrné informace, které vypracovali jiní."* [119] Zároveň však normotvůrce vyjadřuje přesvědčení, že by bylo vhodné přijmout opatření proti parazitnímu padělání a otrockému napodobení výrobků na úrovni Evropské unie, aby bylo zabráněno reverznímu inženýrství v průmyslových odvětvích, kde inovace závisejí toliko na obchodních tajemstvích.[120]

Reverzní inženýrství se tak stává právoplatným prostředkem získání informací, které jiný soutěžitel ochraňuje jako své obchodní tajemství. Ani následné využití a rozšíření informací tak nepůjde postihnout jako porušení obchodního tajemství. Prostor poskytnutý soutěžitelům, kteří si výkony jiných soutěžitelů chtějí přisvojit analýzou jejich produktů, se mi zdá až příliš široký a podle mého názoru nebude vždy takové jednání v souladu se zásadami poctivého obchodního styku. Nabízí se tudíž postih takového jednání prostřednictvím generální klauzule, případně jiných skutkových podstat nekalé soutěže. Nicméně směrnice reaguje na současný trend, kdy je reverzní inženýrství jednou z nejvyužívanějších metod pro získávání poznatků o fungování zařízení či různých procesů[121], což je podnětem pro další inovace a rozvoj. Zdá se, že v některých průmyslových odvětvích je zkoumání konkurenčních výrobků běžnou praxí, která však nemusí vést pouze k napodobení výrobku konkurenta, ale může přinést různá vylepšení.[122]

---

[118] Srov. čl. 3 směrnice.

[119] ČADA, K. In: HORÁČEK, R., ČADA, K., HAJN, P., 2017, op. cit., s. 303.

[120] Odst. 17 preambule směrnice.

[121] SCHWEYER, F. *Die rechtliche Bewertung des reverse engineering in Deutschland und den USA*. Tübingen: Mohr Siebeck, 2012. s. 3-4.

[122] SCHWEYER, op. cit., s. 4.

V německé rozhodovací praxi se jako kritérium přípustnosti reverzního inženýrství využívá míra úsilí a výše nákladů, které musí jiná osoba vynaložit, aby informace zpětnou analýzou z produktu získala. Tak například rozložení výrobního stroje na jednotlivé součástky, aby bylo seznatelné, na jakém principu zařízení funguje, nemusí být příliš obtížné. Dodání takového stroje objednateli by proto zpravidla mělo podléhat smluvnímu ujednání o zákazu analýzy produktu. Naopak u analýzy výrobní receptury či přesného chemického složení přípravků se předpokládá, že rozklíčování bude vyžadovat významně vyšší náklady.[123] Uvedené závěry však s rychlým rozvojem technologií přestávají platit. I proto mezi německými podnikateli, kteří zpětné analýzy využívají, panuje právní nejistota, zda-li je užití takto získaných poznatků pro vývoj jejich vlastních výrobků legální.[124] Přijetí evropské směrnice tak pro německé právo může znamenat změny v nazírání intitutu reverzního inženýrství.

4.4 Právní prostředky ochrany proti porušení obchodního tajemství

Směrnice požaduje, aby se soutěžitelé dotčení porušením obchodního tajemství mohli domáhat vůči rušiteli zdržení se závadného jednání, odstranění následků takového jednání, náhrady škody a uveřejnění soudního rozhodnutí. Všech vyjmenovaných nároků je možné využít i dle českého právního řádu a kromě toho je dotčenému soutěžiteli k dispozici i právo požadovat přiměřené zadostiučinění a vydání bezdůvodného obohacení.

Nároky podle směrnice přísluší vlastníkovi tajemství, jímž je *„fyzická nebo právnická osoba, která oprávněně disponuje obchodním tajemstvím.“*[125]

---

[123] Urteil des Oberlandesgerichts Düsseldorf vom 30. 7. 1998, Az. 2 U 162/97. In: KOCHMAN, K. *Schutz des „Know-how“ gegen ausspähende Produktanalysen („Reverse engineering“).* Berlin: De Gruyter, 2009. s. 9-10.

[124] SCHWEYER, op. cit., s. 3-4.

[125] Čl. 2 odst. 2 směrnice.

Z uvedeného plyne, že ochrany proti porušení se bude moci domáhat i nabyvatel licence k obchodnímu tajemství.

Unijní úpravou je definován výrobek porušující obchodní tajemství. Jde o *„výrobek, jehož návrh, vlastnosti, fungování, výrobní proces nebo uvedení na trh mají významný prospěch z obchodního tajemství, které bylo získáno, využito nebo zpřístupněno neoprávněně.“* [126] K výrobkům porušujícím obchodní tajemství jsou vázány konkrétní **nároky na zdržení se porušení** – zákaz vyrábět, nabízet a uvádět na trh nebo používat výrobky porušující tajemství či takovéto výrobky za uvedeným účelem dovážet, vyvážet nebo skladovat. Dále jsou to **nároky na odstranění závadného stavu** – stažení výrobků z trhu, jejich úprava způsobem, aby byla odstraněna vlastnost porušující obchodní tajemství, a zničení výrobků. Dotčený soutěžitel může rovněž požadovat zničení nebo odevzdání veškerých dokumentů, předmětů, materiálů, látek nebo elektronických souborů obsahujících nebo představujících obchodní tajemství.[127]

Ačkoli v českém právním řádu nejsou konkrétní opatření proti rušiteli obchodního tajemství uvedena, neznamená to, že nemohou být dotčeným soutěžitelem v žalobě požadována. Specifikace nároku odstraňovacího může spočívat v požadování likvidace výrobků, jejich stažení z oběhu nebo jiných úkonech odstraňujících příčiny nekalosoutěžního jednání. Způsob obnovení zákonného stavu musí odpovídat obsahu, formě a rozsahu neoprávněného zásahu.[128] Navrhovatel jinak omezen není. Zda bude konkrétní nápravné opatření přiznáno, je na zvážení soudu.

Změnou pro české právo bude možnost stanovit **náhradu škody** za porušení obchodního tajemství paušální částkou určenou alespoň **na základě výše licenčních poplatků** nebo jiných poplatků, které by bylo možno požadovat,

---

[126] Čl. 2 odst. 4 směrnice.

[127] Srov. čl. 12 směrnice.

[128] ONDREJOVÁ, D. *Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži.* Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. s. 95.

pokud by rušitel požádal o povolení k využití dotčeného obchodního tajemství.[129] Zakotvení této alternativy do našeho právního řádu by pro poškozenou osobu mohlo znamenat odlehčení od prokazování výše vzniklé škody, při kterém poškození obecně nebývají příliš úspěšní.[130]

Náhradu škody bude soutěžitel moci požadovat, pokud k porušení obchodního tajemství dojde zaviněně. Pro uplatnění nároku negatorního a restitučního není zavinění rušitele požadováno. V tomto ohledu se pro české právo nic nemění. V určitých případech však bude moci soud na návrh rušitele, který nevěděl ani vědět nemohl, že dané obchodní tajemství bylo získáno od jiné osoby, která je využívala nebo zpřístupňovala neoprávněně, přiznat dotčenému soutěžiteli namísto soudních příkazů či nápravných opatření peněžitou náhradu škody. To za předpokladu, že by provedení opatření rušiteli způsobilo nepřiměřenou újmu a poskytnutí peněžité náhrady škody dotčenému soutěžiteli se jeví jako přiměřeně uspokojivé. Takto nařízená peněžitá náhrada škody nesmí ve směrnicí stanovených případech[131] přesáhnout výši obvyklých licenčních poplatků.

Pro uplatnění nároku ve věci samé směrnice stanoví maximální **promlčecí lhůtu** šest let. Tento požadavek by se měl projevit změnou českého práva, ve kterém se právo uplatnit zdržovací a odstraňovací nárok nepromlčuje[132] a náhrady škody se lze v nejzazším případě domáhat až do uplynutí patnácti let od jejího vzniku.[133]

Novinkou by mohla být také možnost ochrany „rušitele“ (v pozici žalovaného) proti **šikanózním návrhům** týkajícím se porušení obchodního tajemství. Pokud by žalobce zahájil soudní řízení zneužívajícím způsobem nebo ve zlém úmyslu a jeho návrh by byl zjevně neopodstatněný, mohl by se žalovaný domoci např. přiznání náhrady škody nebo uveřejnění rozhodnutí. Německý UWG v tomto ohledu

---

[129] Srov. čl. 14 odst. 2 směrnice.
[130] ONDREJOVÁ, 2010, op. cit., s. 123-124.
[131] Srov. čl. 13 odst. 3 in fine směrnice.
[132] ONDREJOVÁ, 2014, op. cit., s. 256, 258.
[133] Srov. § 636 odst. 2 ObčZ.

opravňuje žalovaného požadovat po žalobci náhradu nákladů, které musel žalovaný vynaložit na své na právní zastoupení. Ostatní nároky tím však nejsou dotčeny.[134]

4.5 Implementace směrnice na ochranu obchodního tajemství do českého právního řádu

Směrnice by v ČR měla být implementována do 9. 6. 2018, a to změnou zákona č. 221/2006, o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví. Podle důvodové zprávy[135] k implementačnímu zákonu je český právní řád v souladu s velkou částí ustanovení směrnice. Zapracovat bude dle důvodové zprávy nutno pouze čl. 12, 13 a 14 směrnice, které obsahují úpravu soudních příkazů, nápravných opatření a náhrady škody. Jde tedy o rozšíření právních prostředků ochrany proti porušení obchodního tajemství či jejich konkretizaci přímo v zákoně. Vzhledem k vysoké podobnosti nápravných opatření dle směrnice o ochraně obchodního tajemství a směrnice 2004/48/ES o vymáhání práv duševního vlastnictví[136], která byla do českého právního řádu implementována zákonem o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, se zákonodárce rozhodl předmětná ustanovení směrnice o ochraně obchodního tajemství promítnout také do uvedeného zákona. Podle návrhu změny zákona o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví[137] by měl být do tohoto zákona přidán toliko § 5a, jímž bude stanovena použitelnost vybraných ustanovení zákona o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví pro případy porušení obchodního tajemství.

Dá se tedy shrnout, že navrhovaná změna dosavadní úpravy spočívá v zakotvení licenční analogie jako způsobu pro stanovení výše náhrady škody,

---

[134] Srov. § 8 odst. 4 UWG.

[135] Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon o ochranných známkách a zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví [online]. Úřad vlády ČR, 2018. s. 47-48, 77-78 [cit. 23. 2. 2018].

[136] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o vymáhání práv duševního vlastnictví.

[137] Platné znění zákona o ochranných známkách a zákona o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví s vyznačením navrhovaných změn [online]. Úřad vlády ČR, 2018. s. 57 [cit. 25. 2. 2018].

uzákonění možnosti rušitele požadovat za určitých okolností při nezaviněném porušení tajemství přiznání náhrady škody (v některých případech v omezené výši) místo uplatnění jiných opatření a ve výslovném vyjmenování některých konkrétních opatření směřujících k odstranění závadného stavu v zákoně o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví.

Podle K. Čady[138] je v české právní reglementaci obchodního tajemství potřeba provést vícero změn, aby byla v souladu s požadavky směrnice. Dle autora půjde především o zavedení zákonné licence k využití obchodního tajemství, zkrácení promlčecí lhůty pro případy porušení obchodního tajemství na nejvýše šest let, zavedení soudního postihu za zjevně neopodstatněné uplatnění nároku z titulu porušení obchodního tajemství a zavedení účinné ochrany obchodního tajemství v rámci soudního řízení.

Závěrem poznamenávám, že prozatím vycházím pouze ze zákonných návrhů v ČR, které neprošly řádným legislativním procesem, a tudíž je předčasné hodnotit, nakolik se recepce unijního předpisu podaří. Nadto se implementace směrnic nemusí uskutečňovat pouze prostřednictvím změn v zákoně, ale postačí, jestliže jsou cíle směrnice dosahovány změnou rozhodovací praxe soudů na základě dosavadní úpravy.[139] Mám však za to, že implementace by se mohla v naší legislativě projevit ve větší míře, než je zákonodárcem zamýšleno (k tomu srov. výše rozvedené náměty).

---

[138] ČADA, K. In: HORÁČEK, R., ČADA, K., HAJN, P., 2017, op. cit., s. 304.

[139] HAJN, P. *Komunitární a české právo proti nekalé soutěži*. Brno: Masarykova univerzita, 2010. s. 77.

5 Závěr

Při detailním zkoumání tématu práce jsem dospěla k závěru, že česká úprava nekalosoutěžního porušení obchodního tajemství je velmi zdařilá. Ve srovnání s německou verzí skutkové podstaty hodnotím kladně, že nemá podobu jen normy práva trestního a dopadá tak na podstatně širší množinu jednání. Pozitivně působí i srovnání české úpravy se standardem, který po členských státech požaduje Evropská unie. Ačkoli se v případě směrnice o ochraně obchodního tajemství jedná o standard minimální, může být pro nás potěšující, že ochrana obchodního tajemství není v české jurisdikci podceňována a unijním požadavkům až na několik odlišností v zásadě vyhovuje.

V rámci úvah de lege ferenda bych českému zákonodárci doporučila ke zvážení začlenit do skutkové podstaty porušení obchodního tajemství (v § 2985 ObčZ) i takové jednání, kterým jednající získá neoprávněný přístup k obchodnímu tajemství či si neoprávněně přisvojí nebo zkopíruje substrát, na němž je obchodní tajemství zachyceno. V souvislosti se změnou zákona o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví by dále po německém vzoru mohlo být do textu přidáno ustanovení, podle kterého by dotčený soutěžitel vůči rušiteli mohl požadovat informace o osobách, kterým bylo rušitelem tajemství dále zprostředkováno, aby proti nim mohl také uplatnit nárok. Recipování směrnice do českého práva by mohlo být vhodnou příležitostí pro upravení definice obchodního tajemství, zejména jejího znaku souvislosti se závodem. Praktickým řešením by mohlo být úplné vynechání tohoto znaku v definici.

Český právní řád by provedením směrnice měl doznat i dalších změn (než je prozatím zákonodárcem navrhováno) – měla by být do něj zakomponována změna promlčecí lhůty k uplatnění práva proti rušiteli a také zaveden postih žalobce za zjevně neopodstatněné uplatnění nároku.

Pokud mám zde celkově zhodnotit potřebnost unijní harmonizace, považuji ji za přínos už jen z toho důvodu, že debata s ní spojená může vést k většímu právnímu povědomí a osvětě mezi subjekty, kteří své nehmotné statky obchodním tajemstvím

chrání, a členské státy může přimět k přehodnocení dosavadního pojetí ochrany obchodního tajemství, které už v určitých ohledech může zaostávat za požadavky současné doby. Směrnice podle mě vhodně reaguje na právní nejistotu ohledně legálnosti využívání reverzního inženýrství k získávání poznatků o obchodním tajemství (objevující se v Německu). Právní prostředky, které směrnice dotčenému soutěžiteli nabízí, umožňují účinný postup proti rušiteli. Jak v Česku, tak v Německu je však již nyní možné obdobná opatření požadovat.

Nový způsob vyčíslení výše škody prostřednictvím licenční analogie pro české právo je v právu německém již používán. Směrnice však i pro Německo přinese jisté změny – zejména bude nutné rozšířit definici obchodního tajemství o požadavek na utajování skutečností a rovněž bude třeba vypořádat se s jiným unijním náhledem na reverzní inženýrství.

Závěrem mohu konstatovat, že jsem prostřednictvím metod analytické a komparativní dospěla k vymezenému cíli práce, neboť se mi podařilo dosáhnout takového poznání české a německé úpravy nekalosoutěžního porušení obchodního tajemství, abych mohla vymezit a zhodnotit odlišnosti mezi úpravami a formulovat návrhy de lege ferenda. Zároveň jsem upozornila na možné dopady nové unijní regulace obchodního tajemství pro současnou právní reglementaci obchodního tajemství ve zkoumaných zemích a harmonizaci zhodnotila jako přínosnou.

Svou práci zakončuji přáním, aby provedení směrnice do českého práva byla impulsem pro adresáty právní úpravy tohoto institutu k tomu, aby se zamysleli, zda-li disponují takovými skutečnostmi, jež si zaslouží být chráněny jako obchodní tajemství, a zda jsou opatření, které k ochraně skutečností podnikají, dostatečná. Zásada vigilantibus iura scripta sunt (práva náleží bdělým), platí obzvlášť pro ochranu obchodního tajemství.

Použité zdroje

Monografie

1. DAUB, J. *Die Verletzung von Unternehmengeheimnissen im deutchen und US – amerikanischen Recht.* 1. Aufl. Sinzheim: Pro Universitate Verlag, 1996. 257 s. ISBN: 3-930747-82-0.
2. ELIÁŠ, K. *Kurs obchodního práva. Úvodní a obecná část. Soutěžní právo.* 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1995. 316 s. ISBN 80-7179-012-5.
3. ELIÁŠ, K. a kol. *Kurs obchodního práva. Úvodní a obecná část. Soutěžní právo*. 4. vyd. Praha : C. H. Beck, 2004. 609 s. ISBN 80-7179-854-1.
4. HAJN, P. *Právo nekalé soutěže.* Brno: Masarykova univerzita, 1994. 146 s. ISBN 80-210-0923-3.
5. HAJN, P. *Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži*. Brno: Masarykova univerzita, 2000. 329 s. ISBN 80-210-2282-5.
6. HAJN, P. *Komunitární a české právo proti nekalé soutěži*. Brno: Masarykova univerzita, 2010. 146 s. ISBN 978-80-210-5051-8.
7. HENDRYCH, D. a kol. *Právnický slovník*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. 1459 s. ISBN 978-80-7400-059-1.
8. HORÁČEK, R., ČADA, K., HAJN, P. *Práva k průmyslovému vlastnictví.* 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005, 448 s. ISBN 80-7179-879-7.
9. HORÁČEK, R., ČADA, K., HAJN, P. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017, 384 s. ISBN 978-80-7400-655-5.
10. KÖHLER, H., BORNKAMM, J. *Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb*. 31. Aufl. München: C. H. Beck, 2013. 2155 s. ISBN 978-3-406-64091-9.
11. LAVICKÝ, P. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654).* 1. vyd., Praha: C. H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9.
12. MUNKOVÁ, J. *Právo proti nekalé soutěži.* Komentář. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 233 s. ISBN 9788071795438.
13. ONDREJOVÁ, D. *Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži.* Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. 328 s. ISBN 978-80-7357-505-2.
14. ONDREJOVÁ, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku*. Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. 384 s. ISBN 978-80-7400-522-0.
15. ONDREJOVÁ, D., SEHNÁLEK, D. *Vliv práva Evropské unie na českou regulaci nekalé soutěže a nekalých obchodních praktik*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2016. 315 s. Spisy Právnické fakulty MU, řada teoretická, edice Scientia, sv. č. 570. ISBN 978-80-210-8398-1.
16. POKORNÁ, J. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář. I. díl.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009. 1996 s. ISBN 978-80-7357-491-8.

17. POKORNÁ, J., VEČERKOVÁ, E., PEKÁREK, M. *Meritum Obchodní korporace a nekalá soutěž*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 614 s. ISBN 978-80-7478-873-4.

18. SCHWEYER, F. *Die rechtliche Bewertung des reverse engineering in Deutschland und den USA*. Tübingen: Mohr Siebeck, 2012. 646 s. ISBN 978-3-16-152028-0

19. ŠTENGLOVÁ, I. a kol. *Obchodní tajemství. Praktická příručka.* 1. vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2005. 159 s. ISBN 80-7201-559-1.

20. ŠVESTKA, J. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI.* Wolters Kluwer, a. s., 2014. s. 1516. ISBN 978-80-7478-630-3.

Články

21. DETERMANN, L., SCHMAUS, L., TAM, J. Trade Secret Protection Measures and New Harmonized Laws. *The Computer & Internet Lawyer*. 2017, vol. 34, no. 1. s. 1-13. ISSN 1531-4944.

22. GALLI, N. D. Best Practices for Enforceable Trade Secrets*. Woman advocate*. Fall 2016, vol. 22, s. 9-13. ISSN 1934-4481.

23. HAJN, P. Když nevíme, jak správně vymezit „know-how“. *Obchodněprávní revue*. 2010, č. 11. s. 313-316. ISSN 1803-6554.

24. REMEŠOVÁ, L. Ochrana obchodního tajemství a know-how v SRN. *Obchodní právo*. 2005, č. 11. s. 13-18. ISSN 1210-8278.

Judikatura

25. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 10. 2001, sp. zn. 21 Cdo 2022/2000. In: *kraken.slv.cz* [online]. SALVIA [cit. 17. 12. 2017]. Dostupné z: http://kraken.slv.cz/21Cdo2022/2000

26. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR z 25. 6. 2008, sp. zn. 32 Odo 1568/2006. In: *kraken.slv.cz* [online]. SALVIA [cit. 14. 10. 2017]. Dostupné z: http://kraken.slv.cz/32Odo1568/2006

27. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 14. 7. 2008, sp. zn. 32 Cdo 2085/2007. In: *kraken.slv.cz* [online]. SALVIA [cit. 16. 10. 2017]. Dostupné z: http://kraken.slv.cz/32Cdo2085/2007

28. Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 3. 2001, sp. zn. 3 Cmo 489/99. In: MACEK, J. *Rozhodnutí ve věcech nekalé soutěže a obchodní firmy*. II. díl. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 101-103. ISBN 978-80-7400-410-0.

29. Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 10. 2002, sp. zn. 3 Cmo 38/2001. In: MACEK, J. *Rozhodnutí ve věcech nekalé soutěže a obchodní firmy.* II. díl. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 154-160.

30. Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 9. 2006, sp. zn. 3 Cmo 109/2006. MACEK, J. *Rozhodnutí ve věcech nekalé soutěže a obchodní firmy.* II. díl. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 276-281.

31. Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 4. 2006, sp. zn. 4 Cmo 209/2005. Rozsudek byl získán postupem dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

32. Urteil des Bundesgerichtshofs vom 16. 11. 1954, Az. I ZR 180/53. In: jurion [právní informační systém]. © Wolters Kluwer [cit. 5. 11. 2017]. Dostupné z: https://www.jurion.de/urteile/bgh/1954-11-16/i-zr-180_53/

33. Urteil des Bundesgerichtshofs vom 19. 12. 2002, Az. I ZR 119/00. In: *openjur.de* [právní informační systém]. [cit. 9. 11. 2017]. Dostupné z: https://openjur.de/u/66225.html

34. Urteil des Bundesgerichtshofs vom 23. 2. 2012, Az. I ZR 136/10. In: *openjur.de* [online]. [cit. 9. 11. 2017]. Dostupné z: https://openjur.de/u/438818.html

35. Urteil des Oberlandesgerichts Düsseldorf vom 30. 7. 1998, Az. 2 U 162/97. In: KOCHMAN, K. *Schutz des „Know-how" gegen ausspähende Produktanalysen („Reverse engineering").* Berlin: De Gruyter, 2009. s. 9-10. ISBN 978-3111732176.

36. Beschluss des Oberlandesgerichts Düsseldorf vom 9. 2. 2007, Az. III-5 Ss 163/06. In: *Rechtsprechungsdatenbank der Gerichte in Nordrhein-Westfalen* [online]. Ministerium der Justiz Nordrhein-Westfalen [cit. 12. 3. 2018]. Dostupné z: https://www.justiz.nrw.de/nrwe/olgs/duesseldorf/j2007/III_5_Ss_163_06___8211__59_06_Ibeschluss20070209.html

Internetové zdroje

37. MÜLLER, S. Protection of trade secrets in Germany. *Twobirds.com* [online]. Publikováno 21. 9. 2004 [cit. 12. 3. 2018]. Dostupné z: https://www.twobirds.com/en/news/articles/2004/protection-of-trade-secrets-in-germany

Právní předpisy

Zákony

38. Zákon č. 111/1927 Sb. z. a n., proti nekalé soutěži. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 22. 3. 2018].

39. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 28. 3. 2018].

40. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 25. 3. 2018].

41. Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 25. 3. 2018].

42. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 28. 3. 2018].

43. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 25. 3. 2018].

44. NĚMECKO. Handelsgesetzbuch vom 10. Mai 1897 (RGBl. S. 219), in der jeweils geltenden Fassung. In: *gesetze-im-internet.de* [online]. Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz in Zusammenarbeit mit der juris GmbH [cit. 2. 11. 2017]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/hgb/__333.html

45. NĚMECKO. Strafgesetzbuch vom 13. November 1998 (BGBl. I S. 3322), in der jeweils geltenden Fassung. In: *gesetze-im-internet.de* [online]. Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz in Zusammenarbeit mit der juris GmbH [cit. 2. 11. 2017]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/__203.html

46. NĚMECKO. Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb vom 3. März 2010 (BGBl. I S. 254), in der jeweils geltenden Fassung. In: *gesetze-im-internet.de* [online]. Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz in Zusammenarbeit mit der juris GmbH. [cit. 2. 11. 2017]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/uwg_2004/__17.html

47. SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ. Defend Trade Secrets Act, No. 114-153/2016, codified, as amended, 18 U.S.C. §§ 1831-1836 and 1838-1839. Dostupné z: https://www.congress.gov/bill/114th-congress/senate-bill/1890/text

Právní předpisy EU

1. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/943 ze dne 8. června 2016 o ochraně nezveřejněného know-how a obchodních informací (obchodního tajemství) před jejich neoprávněným získáním, využitím a zpřístupněním. In: EUR-Lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 25. 3. 2018]. Dostupné z: http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L: 1:00:01:CS:HTML.

2. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o vymáhání práv duševního vlastnictví. In: EUR-Lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 25. 3. 2018]. Dostupné z: http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L: 1:00:01:CS:HTML.

Mezinárodní smlouvy

1. Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví z roku 1883, v platném znění. Vyhláška Ministerstva zahraničních věcí č. 64/1975 Sb., o Pařížské úmluvě na ochranu průmyslového vlastnictví, v platném znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 24. 3. 2018].

2. Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb., o sjednání Dohody o zřízení světové obchodní organizace. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 24. 3. 2018].

Ostatní

3. Baker & McKenzie. *Study on Trade Secrets and Confidential Business Information in the Internal Market* [online]. MARKT/2011/128/D. 2013. 156 s. [cit. 25. 2. 2018].

4. Hogan Lovells International LLP. *Study on Trade Secrets and Parasitic Copying (Look-alikes)*. Report on Trade Secrets for the European Commission [online]. MARKT/2010/20/D. 2011. 45 s. [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/docs/trade-secrets/120113_study_en.pdf.

5. Platné znění zákona o ochranných známkách a zákona o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví s vyznačením navrhovaných změn [online]. Úřad vlády ČR, 2018. s. 57 [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNAR7DY75S.

6. Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon o ochranných známkách a zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví [online]. Úřad vlády ČR, 2018. s. 47-48, 77-78 [cit. 23. 2. 2018]. Dostupné z: https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNAR7DY75S.